

A DOCUMENTACIÓN MEDIEVAL DE SANTIAGO DE ALLARIZ¹

Mª Beatriz Vaquero Díaz
Universidade de Vigo

Resumo:

Este traballo inclúe a transcripción e os índices onomástico e toponímico da documentación medieval da igrexa de Santiago de Allariz.

Abstract:

This work includes transcription and onomastics and toponimics index of the medieval documents of Santiago de Allariz church.

Palabras chave:

Documentación, Allariz, Idade Media.

Keywords:

Documentation, Allariz, Middle Ages.

¹ Este traballo foi realizado dentro do Proxecto de Investigación «Documentación medieval del Obispado de Ourense: edición y estudios» concedido polo Ministerio de Educación y Ciencia na convocatoria do ano 2004 (HUM2004-05342/HIST).

Este artigo é o primeiro dunha serie de traballos de edición das fontes documentais referidas á vila e ás institucións alaricanas, base para o estudo sobre a vila de Allariz na Idade Media². Coméncase así pola transcripción da documentación da igrexa parroquial de Santiago de Allariz, conservada nos Arquivos Histórico Provincial e Catedralicio de Ourense. No primeiro -AHPOU- custódiense 26 dos 27 documentos que se transcriben, datados entre os anos 1353 e 1496, mentres que o segundo -ACO- custodia un único documento expedido no ano 1482.

A tipoloxía documental que presenta o fondo de Santiago de Allariz, engloba fundamentalmente documentación notarial privada, entre a que destacan, como é habitual en Galicia, os foros como o principal instrumento utilizado na xestión patrimonial e, en menor medida, os traslados notariais de cláusulas testamentarias nas que se entregan á igrexa diversas propiedades como pago de enterramentos, dote de aniversarios, misas cantadas ou capelas.

Os 27 documentos pertencentes á igrexa de Santiago de Allariz ofrecen abundante información sobre a evolución eclesiástica da propia institución³, sobre os seus cregos e as propiedades e rendas das que disfrutaron ou sobre as dificultades polas que estes atravesan⁴. Pero ademais da información relativa á propia igrexa, aportan tamén importantes novas sobre a fisonomía da vila, do seu termo e dos arredores, con descrições ás veces pomenorizadas da existencia e disposición de rúas, congostras, portas da muralla, ponte, vivendas ou aceas. Por último, aparecen tamén abundantes mencións de lugares, veciños e personaxes relacionados coa vila que se ordean nos índices toponímico e onomástico incluídos ao final do artigo.

Transcripción documental

1

1353, agosto, 24. Sábado.

Xoán Pérez Neto manda no seu testamento que o enterren na igrexa de Santiago de Allariz e dota nela un aniversario.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 71. Traslado notarial do 5 de febreiro de 1380 feito polo notario Estevo Xiráldez. Deteriorado.

Eno nome de Deus, amen. Era de mill e tresentos e noventa e huun anno, sabado, viinte e quatro días do mes de agosto. Sabbean quantos esta carta de testamento viren como eu Johan Peres [Neto] [...] jasendo doente etçetera.

(E ontre las outras cousas que se contiinnan eno dito testamento contiinnase huna clasola que disia asi): Item mando enterrar meu corpo dentro ena igleia de Santiago de Allaris.

(Item se contiinna y una clasola que disia asi): Item mando que a dita igleia de Allaris aja para s[...] huun moyo de vinno cada anno eno novo eno lagar pelo meu baçelar de vinna que esta en Frieira per tal condiçõn que o prelado e os clerigos dessa igleia digan cada anno

² Ata hoxe, o único estudo global adicado á historia de Allariz é o de Alfredo CID RUMBAO, *Historia de Allariz, villa y corte románica*. Ourense, Deputación Provincial, 1984.

³ Que pasa a estar rexida a fins do século XV por un abade, indicativo quizáis do seu paso a abadía seglar. Sobre as abadías seglares ourensás véxase Francisco Javier PÉREZ RODRÍGUEZ, «As abadías seglares do bispado de Ourense na Idade Media (ss. XII-XV)» en *Homenaxe á profesora Lola F. Ferro. Estudios de Historia, Arte e Xeografía*. Ourense, Servizo de Publicacións da Universidade de Vigo, 2005, pp. 401-442.

⁴ Así sucede no ano 1419 cando o bispo de Ourense dá permiso ao reitor de Santiago de Allariz para aforar a perpetuidade unhas propiedades por ser *çerto como vos sodes fraco* (C.D. nº 11).

para senpre en dia de Santiago por minna alma huun universsario cantado sobre minna sopultura e me ajan presente en suas oraçoons.

(Item se contiinna eno dito testamento outra clausola que disia asi): Faço meus herens a Roy Lourenço e a Johan [...]]les e Aldonça Peres e a [...]s Anes e a *Martinno* Peres, meus fillos e fillas.

Esto foy en Allaris a dia e era sobreditos.

Testemoyas que a esto foron presentes: Garçia [A]nes, juys d'Allaris, Afonso Garçia⁵ d'Allaris, Diego Gonçalves da Praça, Gonçalvo d'Osmo, Johan Peres, çapateiros e outros.

2

1380, febreiro, 5.

O xuíz de Allariz autoriza ao notario Estevo Xiráldez para dar copia autenticada das cláusulas testamentarias de Xoán Pérez Neto referidas á igrexa de Santiago de Allariz, a petición de Lourenzo Eanes, crego da dita igrexa.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 71. Orixinal, 183 x 191 mm., pergameo. Deteriorado.

Era de mill e quatroçentos e des e oyto annos, çinque dias de fevereiro. Sabbean todos como en presenza de min Estevo Giraldez, notario pòblico por noso sennor o duque en Allaris e en Terra de Limia por noso sennor el rey, e as testemoyas adeante escritas, Lourenço Eanes, clerigo reitor da igreia de Santiago, [...] *Domingues* do *Portelo*, juis de Allariz, e diso ao dito juis que Johan Peres, fillo de Pero Anes da Çapateria d'Allaris que foy, que tiinna huun testamento que fesera Johan Peres Neto, seu tio del que foy e que lle mandase que se presentase ant'el ca jasian y clausolas de que se entendia de ajudar que perteeçian aa dita sua igreia. E logo o dito juys mandou ao dito Johan Peres que mostrase o dito testamento e o dito Johan Peres per mandado do dito juys mostrou logo o dito testamento. E o qual dito testamento mostrado e liudo o dito Lourenço Eanes pedio ao dito juys que mandase a min, dito notario que tomase o dito testamento en min e me dese poder e outoridade que podese tirar do dito testamento algunas clausolas que lle a el perteeçian do dito testamento.

E o dito juys a pedimento do dito Lourenço Eanes deu poder e outoridade a min, dito notario que tirase do dito testamento as clausolas que perteeçian ao dito Lourenço Eanes e llas dese signadas con meu signal e mandou que valuesen e fesesen fe en todoslos lugares que pareçesen asi como oereginal meesmo. O qual dito testamento se começava asi:

Insire documento do 24 de agosto de 1353 (C.D. nº 1)

E eu Estevo Giraldez, notario sobredito que a esto presente foy e a fiz escribir en mya presenza e meu signo y fiz que tal he (*Signo*).

3

1395, xullo, 1. Xoves. Allariz.

García Pérez, crego de Santiago de Allariz, afora a Gómez Lourenzo, á súa muller Sancha Pérez e a dez voces, unha leira de viña da igrexa de Santiago pola cuarta parte do viño e un xantar ao mordomo da igrexa.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 72. Orixinal, 173 x 344 mm., pergameo. Deteriorado.

⁵ Riscado «vis».

[Sabeam quantos] esta carta viren como eu Garçia Peres, clerigo prelado da igreja de Santiago d'Allaris per licença et outoridade [de Iohan de] Castro, vigairo do deadego d'Ourens que esta presente e me da et outorga sua outoridade e licença para fazer [...] foro, dou e outorgo a foro a vos Gomes Lourenço, pedreiro, e a vosa muller Sancha Peres, que non esta presente, visinos et [morad]jores ena vila d'Allaris e a des vozes depus morte do postrimeiro que se de vos finir, que seian vozes aquelas que vos nomeardes et non seendo nomeadas que seian vosas vozes aquelas que de dereito herdaren os vosos bees e que a primeira vos nomee a segunda e a segunda vos nomee a terceira vos e a terceira nomee a quarta vos et a quarta que nomee a quinta vos e a quinta nomee a sesta, asi que todas vaan nomeadas huna suç<es>ive depus outra ata que seian conplidas as ditas des vozes.

Conven a saber, que vos aforo segundo que dito he da dita igreja de Santiago d'Allaris, conven a saber, huna leyra que he chantada de vinna, a qual leira jaz açima da cortynna de Rodrigo Yanes das Tendas e doutro cabo parte con outra leira que he da dita igreja que traje Martinno Estevees, çapateiro, e doutro cabo parte con outra leira que he de Maria Peres de Riqueixo. Per tal condiçõ que lavredes et paredes bem a dita leira de todo boo paramento en gisa que non desfalesca por mingoa de lavor e de todo boo paramento. E que diades de foro da dita leira de cada huun anno vos e vosas vozes quarta parte do vinno que Deus der ena dita leira aa dita igreja de Santiago d'Allaris e do al que aiades a dita leira desemo a Deus e livre e quite doutro trabuto e neversario alguun. E obligo todoslos bees da dita igreja de Santiago para vos anparar e defender con a dita leira eno dito tempo et voses sobreditas [a] dereito de quen quer que vosla quiser demandar ou embargar segundo que dito he. E he posto que conplidas as ditas voses que a dita leira de vinna que fique quite e desenbargada aa dita igreja de Santiago [con] todos seus boos paramentos. E he posto que quando colerdes a novidade da dita vinna que diades [un] jantar ao moordomo da dita igreja segundo que for custume da Terra.

E se vos ou vosas voses [quiserde]s vender ou supenorar este foro et leira que primeiramente seia frontada aa dita igreja se a [quiser] porlo justo preço e non ha querendo, que estonçe que a vendades ou supenoredes a atal pessoa que sea semelavel de vos que lavre et pare bem a dita leyra e page de cada huun anno o dito foro aa dita igreja de Santiago segundo que dito he.

E eu [o] dito Gomes Lourenço, pedreiro, por min et porla dita Sancha Peres, minna muller, [que e]sta presente, e voses sobreditas, asi reço a dita leyra, aforo e [obri]go todos meus bees movilles e rayzes, gaanados et por gaannar para lavrar e parar ben a dita leyra e para pagar de cada huun anno o dito foro da dita leira de vinna e para conplir et aguardar todaslas condiçoões desta carta segundo que ditas son. E eu o sobredito Garçia Peres, clerigo, faço juramento a Deus e a esto signo de (*cruz*) en que pono minnas maaos que este foro que he prol da dita igreja e que o non faço por peyto alguno salvo porque he prol da dita igreja. E eu o sobredito Iohan de Castro, vigairo sobredito, dou et outorgo minna licença e outoridade ao dito Garçia Peres e mando e outorgo que valla este foro segundo e ena maneira que dita he, por quanto reço juramento do dito Garçia Peres que o fazia por prol da dita igreja et que este foro que era prol da dita igreja e outorgo que valla eno dito tempo et voses sobreditas. E he posto ontre as ditas partes que qualquer que contra esta carta quiser yr ou pasar que non posa e peyte por penna çem morabedis et a vos del rey outros tantos et a pena pagada ou non, esta carta e foro fique firme et valla eno dito tempo et vozes sobreditas.

Feita a carta ena vila d'Allaris, quinta feyra o primeiro dia de julio, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e trezentos e noventa e çinquo annos.

[Testemoyas] que foron presentes: Roy Garçia, clerigo de San Torcado, e Rodrigo Yanes, juiz d'Allaris, et Vaasco de Ougea, escudeiro, e Fernan Gonçalves, ome do dito Iohan de Castro, e outro.

E eu Iohan [...], notario publico ena vila d'Allaris e en seus termios que a esto que sobredito he presente foy e o escripvi et aqui meu nome e signal fis en testemoyo (*Signo*) de verdade que tal he.

4

1396, xullo, 5. Ourense

Poder que Rodrigo González de Tapea, tesoureiro da igrexa e vigairo do bispado de Ourense, concede a García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, para que poida aforar as herdades e bens da súa igrexa.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 75. Copiado nun documento feito en Allariz polo notario Diego González o 22 de agosto de 1417.

Eu Roy Gonçalves de Tapea, tesoureiro ena igreia d'Ourens e vigairo geeral de todo o bispado d'Ourens porlo onrrado padre e sennor don Pedro, porla graça de Deus e da Santa Igleia de Roma obispo d'Ourens, dou poder e licençia a vos Garçia Peres, clerigo reitor da igreia de Santiago da vila d'Allariz, que per vos e en nome da dita vosa igreia posades faser aforamentos das herdades e bees da vossa igreia a aquelas pesoas e por aqueles foros que entenderdes que seja perlo boo paramento da dita igreia, por aqueles tempos e annos e perlas maneiras e condiçoes que entenderdes seer prol da dita igreia e dos vosos suçesores e todos aforamentos e arrandamentos que vos faserdes e outorgardes das herdades e bees da dita igreia, eu o outorgo e dou a elo minna liçençia e outoridade e entreponno a elo meu degrado ordenario que vallan e ajan firmiedue na maneira que foren feytos e outorgados, agora e daqui endeante durante meu ofiçio. A qual liçençia e outoridade vos dou por quanto fesestes juramento sobre Santos Avangeos e en minnas maaos que os aforamentos e arrandamentos que fesedes e outorgasedes dos bees da dita vossa igreia fosen prol e boo paramento da dita igreia e de vosos suçesores e por quanto o asi fezeistes douvos o dito poder e liçençia para fezer o que dito he sobre conçiencia mays (*sic*) de vosa alma, indo encorporada esta carta en qualquer aforamento e arrandamento que festerdes e outorgardes dos bees da dita igreia daqui endeante que non en outra maneira. E porque esto he verdade deyvos ende esta carta de poder seelada de seu seelo do vigairo e robrada de meu nome.

Dada en Ourens, çinquo dias de julio, anno Domini Mº CCCª XCVIº.

Rodericus de Tapia, thesaurarius Auriensis.

5

1404, maio, 4. Allariz.

Manda testamentaria de García Martínez en favor da igrexa de Santiago de Allariz na que se manda soterrar ao carón da súa muller Elvira Pérez, doa á igrexa unha casas na praza de Santiago e os casais de Escudeiros, Rubiás e Avol e manda dicir un mes de misas en Cuaresma.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 73. Traslado notarial feito o 14 de xullo de 1405.

Eno nome de Deus, amen. Sabean quantos esta carta de testemento viren como eu Garçia Martines, vesino, morador ena vila d'Allaris, gasendo doente eno meu corpo de doença natural qual Deus tevo por ben de ma dar pero con todo meu siso et entendemento conprido e temendo Deus e morte natural que he cousa a que ninhun ome nen moller en este mundo non pode escapar e por tal que depouys da minna morte non venna contenda ontre algunchos sobre meus beens, por ende, faço e hordeno e outorgo e estabesco minna manda e minna pustremeira vontade en tal maneira que para senpre seia valedeira.

Primeiramente mando e dou a minna alma a Deus padre verdadeiro que a conprou e rugo perlo seu santo sange, justo e preçioso e rogo e peço por merçee a Virge Santa Maria, sua madre, con toda a corte celestial que seian meus avogados a ora da minna morte eno dia do juyso et mando enterrar meu corpo eno çimiterio da igeia de San Pero d'Allaris dentro eno moymento onde jas Elvyra Peres, minna moller. Item mando conmigo aa dita igeia etçetera.

(E outorgase eno dito testamento huna clausola que desia asi): E mando aa igeia de Santiago d'Allaris para senpre as minnas casas que estan ena praça en que agora mora e es Gonçalvo Garçia, meu fillo, que son da capela de Dona Agueda e de Martinno Anes segundo que estan todas delo ceo a terra con todas suas entradas e seydas e jures e dereitos e perteenças per onde quer que as hajan e de dereito devan aaver e que aja a dita igeia de Santiago, entrada e seida per u andar con agoa sagrada aa preçiçon per ontre as ditas casas e a igeia, sen embargo das ditas casas e doutro algunchos. E mando mays aa dita igeia de Santiago para senpre o meu casal d'Escudeiros e o de Ruviaas e o de Avol que pertencen aa capela de Dona Agueda e de Martinno Anes, seu marido que foron, e que o prelado que for de Santiago que façades de cada huun ena dita igeia ena Quaresma huun mes de misas para senpre e non as querendo diser os prelados ou faser diser, que qualquer da minna linagen que os possan teer e faser diser as ditas misas. E conprido e pagado todo esto, que eu mando todoslos outros meus beens que eu ajo, asi de foro como de desemo a Deus mandoos e leyxoos todos a Gonçalvo Garçia e Afonso Garçia e a *Diego* Garçia, meus fillos e fillas, meus herees, etçetera. E rovoco todoslos outros testamentos e mandas e codiçillos que ajo feitos como quer ou en qualquer maneira ante deste que non vallan salvo ese que ora faço [...] per Gomes Eanes, notario d'Allaris, o qual dou e outorgo por minna manda e por minna pustremeira voontade para senpre valedeira e mais que valla como manda et como codiçillo ou como outra esta carta qualquer, feita e signada per mao de notario publico e qualquer da minna parte que contra este testamento e manda quiser yr ou pasar en parte ou en todo que non posa e demays que aja a yra de Deus e a minna maldiçon e peyte ao que o conprir dous mill morabedis de pena et a vos del rey outros tantos e a pena pagada ou non que este testamento e manda fique firme et valla para senpre.

Feito e outorgado foi este testamento ena vila d'Allaris, quatro dias do mes de mayo, anno do nasçemento do nosso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e quatro annos.

Testemoyas que a esto foron presentes chamadas e rogadas: Francisço Martines, alfayate, e Pero Afonso, çapateiro, Iohan Gonçalves da Lagea e Iohan Colaço, ome de Diego Tiçon, e o prior de San Domingo de Çamora e outros.

E eu Gomes Yanes, notario publico por noso sennor el rei ena vila d'Allaris e en Terra de

Limia que a esto todo que sobredito he presente foi e este testamento escripvi e aqui meu signo fis en testemoyo de verdade que tal (*Signo*) [he].

6

1405, xullo, 14.

García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, obtén traslado notarial das mandas testamentarias de García Martínez que beneficiaban á súa igrexa.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 73. Orixinal, 203 x 253 mm., pergameo.

Anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e cinco annos, quatorse dias do mes de julio. En este dito dia seendo Ares Gonçalves de Sorga, alcalde ena vila d'Allariz, ena costra da igreia de Santiago da dita vila, oyndo e livrando os pleitos paresceu en audiencia Garçia Peres, clerigo reitor da igreia de Santiago da dita vila e pidio ao dito alcalde que por quanto se fynara Garçia Martines, morador que foy en Allaris e passou per morte deste mundo et por quanto a el e dito que o dito Garçia Martines que fesera seu testamento e sua manda e sua pustremeira voontade per min dito notario e por quanto se eno dito testamento contiinan algunas clausolas en que o dito Garçia Martines mandara aa igreia de Santiago d'Allaris algunas mandas de que se el entendia de aproveitar e a dita sua igreia, por ende que pidia ao dito alcalde que mandase a min dito notario que lle dese en publica forma as clausolas do dito testamento a el perteeçentes e en que as el tovese para garda do seu e do da dita sua igreia. E o dito alcalde diso que por quanto lle o dito Garçia Peres, clerigo, pidia cousa justa e dereita que mandava a min dito notario que de meu ofiçio que dese ao dito Garçia Peres todaslas clausolas a el perteeçentes eno dito testamento en publica forma e signadas do meu signo e que mandava que valuese et fezese fe para senpre en qualquer lugar que paresçese asi como o oregynal meesmo.

Testemoyas que foron presentes: Estevo do Rojo, Fernando Peres, Domingo Mouro, çapateiros, Johan Garçia, Afonso Fernandes, notarios d'Allaris.

O qual testamento se começava asi:

Insire documento feito o 4 de maio de 1404 (C.D. nº 5)

7

1406, setembro, 30. Ourense

Constanza Rodríguez, viúva do notario de Ourense Martiño González, afora a perpetuidade a Xoán Afonso, á súa muller Tareixa Eanes, un casal de herdade sito na freguesia de Santiago de Felgoso por dúas faneigas de centeo.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 74. Orixinal, 302 x 131 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta viren como eu Costança Rodrigues, muller que foy de Martinno Gonçalves, notario que foy d'Ourens, dou e outorgo a foro a vos Johan [Afonso] et a vosa muller Tareija Anes, moradores en Allariz ena rua de San Pero, e a todas vosas voses para senpre, conven a saber, hun casal de herdade que jaz ena frigesia de Santiago de Felgoso que he açerca da dita villa d'Allariz, como parte o dito casal con outro casal de Sueyro Eans de Parada que perteesçe a Johan de Novoa, o qual casal ora ten Costança Gomes, muller que foy de Ares Canpayro, notario que foy de Allariz, e parte da outra parte con herdades do obispo d'Ourens, e o qual casal foy de Ares Martines, morador que foy ena

dita villa d'Allariz, e o qual a min perteesçe de dereito de desemo a Deus.

Aforovos o dito casal con todas suas entradas e saydas e pertenenças e dereituras a montes e a fontes per u quer que vaan so o dito su[...] per ut (*sic*) quer que as aja e aver <deba> de dereito per tal pleito e condiçon que me dedes por el en paz e en salvo a min e as minnas boses de foro cada anno eno mes d'agosto dentro ena dita vila d'Allaris duas fanegas de çenteo linpo de po e de palla perla medida d'Ourens e do al que ajades o dito casal livre e quitto de desimo a Deus de todo outro embargo e tributo algun.

E oblligo todos meus beens ganados e por gaanar per vos defender a dereito con o dito casal. E eu o dito Johan Afonso que soo presente por min e porla dita minna muller que non he presente e por todas nossas voses asy resebo de vos a dita Costança Rodrigues o dito casal aforado e oblligo todos meus beens movilles e rayses ganados e por gaanar e da dita minna muller, para vos dar e pagar en cada hun anno ena dita vila d'Allariz as ditas duas fanegas de çenteo como de suso dito he. E he posto entre nos as ditas partes que esto teer e conprir e agardar non quiser que peyte aa outra parte que o teer e conprir e agardar quiser por nome de pena çent morabedis de boa moeda e aa voz del rey outros tantos e a pena pagada ou non esta carta de aforamento valla e fique senpre firme.

Feita a carta en Ourens, aa triinta dias do mes de setembro do anno do nasçemento do noso sennor Ihesu Christo de mill e quatrozentos e seis annos.

Testemoyas que foron presentes: Fernando Gonçalves, mercador, Johan de Sanyoan, Pero de Çea, carniçeiros moradores en Ourense, Gonçalves Rodrigues, morador en Sabadelle, e outros.

E eu Lopo Fernandes, notario publico da çidade d'Ourens, perlo bispo e perla igeia dese lugar que a esto que sobredito he presente foy e en minna presença o fiz escripvir e *eiqui* meu <nome> e signal fiz en testemoyo de verdade (*Signo*) que tal he.

8

1417, agosto, 22. Allariz

García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, afora a Xil Borraxo, á súa muller Aldonza García e a cinco voces unhas casas da rúa do Portelo por quinze marabedis e unha cortiña na porta de Vilanova pola quinta parte do pan.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 75. Orixinal, 347 x 184 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta viren como eu Garçia Peres, clerigo reytor da igeia de Santiago d'Allariz, por min e en nome da dita minna igeia per poder que para elo ey do vigairo geeral da igeia d'Ourens per sua carta firmada do seu nome e seelada con seu seelo da qual o tenor dela he este que se sigue:

Insire un poder do vigairo de Ourense don Rodrigo González de Tapia, feito en Ourense o 5 de xullo de 1396 (C.D. nº 4).

E per poder da sobredita carta eu o dito Garçia Peres dou e outorgou a foro a vos Gill Borraxo e a vossa muller Aldonça Garçia, moradores en Allariz en vosa vida d'anhos e a çinco vossas voses apus morte do pustrimeiro que se deva finar aquelas que foren nomeadas e senon foren nomeadas que sejan voses aquelas que de dereito herdaren os vosos bees suçesyve huna vos pus outra. Conven a saber, que vos aforo hunas casas chaas con seu yxido que son da dita igeia, as quaes estan ena vila d'Allariz, ena rua do Portelo e da huna parte delas estan hunas casas de Diego Gonçalves Tibaldo que del ten aforadas Johan

Galego e da outra parte delas estan outras casas en que mora Gonçalvo Anes, pedreiro. E con esto vos aforo para vos e para as sobreditas voses huna cortinna que he da dita igreia a qual esta a par da porta de Vilanova da dita vila entre lo rio e a çerca asy como vay topar ena cortinna da orden da Batondeira de huna das partes e da outra parte vay topar eno pustigoo do rio que vay para a azea da ponte.

Aforovos as sobreditas casas e yxidos e cortinna con todas suas entradas e saydas e jures e dereitos e pertenenças per hu quer que as an e as de direito devan a aver per tal pleito e condiçõ que vos e as ditas vosas voses que apostedes e reparedes as ditas casas do que les conprir per vosa custa e que dedes e pagedes cada anno por foro delas e do dito yxido aa dita igreia quinse morabedis da moeda que correr chaamente en esta vila por dia de San Martinno do mes de novembro e que lavredes e paredes ben a dita cortinna per tal gisa que non desfalesca per mingoa de lavor e de boo paramento e que dedes aa dita igreia a quinta parte de todo o pan que Deus en ela der ou quinta parte do vinno se a chantardes de vinna o qual avedes a coller per moordomo do reytor da dita igreia.

E obrigo os bees da dita igreia para vos anparar e defender a direito con esto que vos aforo a vos e aas ditas vosas voses de quen quer que voslo quiser demandar ou enbargar. E nos os sobreditos Gil Borrajo e Aldonça Garçia que somos presentes asy recebemos de vos o dito Garçia Peres as sobreditas casas e cortinna a foro [enas] maneiras e condiço es sobreditas e obrigamos nos e nosos beens e de nosas voses para as conprir e agoardar.

Feyta a carta en Allariz, viinte e dous dias do mes de agosto, anno do naçemento de noso sennor Jhesu Christo de mill e quatroçentos e dez e sete annos.

Testemoyas que foron presentes: Fernan Peres, çapateiro, e Johan do Fonteenlo, Pero Anes do Morado e Lourenço Anes, çapateiro, moradores en Allariz e outros.

E eu Diego Gonçalves, notario publico por noso sennor el rey (*Signo*) ena vila d'Allariz e en seus termios e en Terra de Lymia que a esto presente foy e esta carta escrivi e aqui meu nome e signal ponno en testemoyo de verdade que he tal.

Diego Gonçalves (*Rubricado*).

9

1417, decembro, 5. Domingo. Allariz.

Testamento de Fernando Rodríguez, crego de Santa Cristina de Freixo, que manda soterrarse na igrexa de Santiago de Allariz, á que dá 10 marabedis de pe de altar e un quiñón de herdade en San Vitorio.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 76. Copiado nun documento feito en Allariz polo notario Xoán García de Allariz o 15 de decembro de 1417.

Eno nome de Deus, amen. Era de mill e quatroçentos e dez e sete annos, domingo cinco dias do mes de dese<n>bro. Como eu Fernan Rodrigues, clerigo de Santa Christina de Freyxo, jasendo doente en meu corpo pero con todo meu siso conplido faço minna manda e meu testamento valedeyro para senpre en esta maneira:

Item primeiramente mando e dou a minna alma a Deus Padre que a conprou porlo seu sange preçioso e mando enterrar o meu corpo ena igreia de Santiago da dita villa de Allaris aos pees de Roy Meendes, meu padre. Item mando ao pee do altar des morabedis. Item mando a dita igreia o meu quinon da herdade que esta en Sanfitoyro con suas arvorres. Item mando aa igreia de Santa Christina de Freyxo huun lugar de dous que eu y conprey que son de desema a Deus e outro deles mando que o aja minna criada Tereyja Rodrigues

para que o tenna en sua vida e a sua morte dela [que fique] libre e quito e a dita igreia de Santa Christina. Item mando a minna herdad de Barrio a igreia de Sayoane de Saa. Item mando que se venda a minna cuba e huna [orta] que ten Estevo do Rojo en seu poder para minna honrra e complimento de minna sopoltura, non enbargante que as eu a el avia dado en doaçon [e] foro pero s'eu mandoas vender per consyntimento do dito Estevo do Rojo que esta presente e non enbargante tal venda, mando que a dita doaçon e foro que fige ao dito Estevo do Rojo e as cartas e escriptos que son sobr'elo feitas que fiquen e sejan firmes e valedeyros ao dito Estevo do Rojo segundo que estan ordenadas. E mando que o vinno que se ena dita cuba que seja en ela ata que seja vendida e querendo o dito Estevo do Rojo conprar a dita cuba e orta mando que as aja porlo justo preçio e façoo por meu conplidor deste meu testamento ao dito Estevo do Rojo e deyto a minna maldiçon a qualquer que contra esto for e o estorvar.

E esto que sobredito he dou e outorgo por minna manda e meu testamento e por minna pustrimeira voontade valedeira para senpre e revoco e renunço e dou por ninguuns todas las outras mandas e testamentos e codiçillos que ey feitas dante desta que non valan salvo esta que ora faço e outorgo perante estas testemoyas e rogo a eses que estan presentes que sejan delo testigos.

Feito e outorgado foy este testamento perlo dito Fernan Rodrigues, ena villa de Allaris enas casas en que mora Estevo do Rojo, ena rua da Çapateiria da dita villa, dia e ora e mes sobreditos.

Testemoyas que foron presentes: Juan Peres, clerigo, e Pero Fernandes, carniçeiro, e Gonçalvo Mourisco, çapateiro, e Roy Gonçalves, sobrinno de Juan Peres Neto, e Estevo do Rojo, çapateiro, moradores en Allariz e outros.

10

1417, decembro, 15. Mércores.

Estevo do Rexo, zapateiro, presenta ante o xuíz de Allariz o testamento de Fernando Rodríguez, crego de Santa Cristina de Freixo, feito sen a presenza dun notario, para validalo.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 76. Orixinal, 326 x 393 mm., pergameo.

Eno nome de Deus, amen. Ano do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e dez e sete annos, quarta feyra, quinse dias do mes de deze<n>bro. En presenza de min Juan Garçia de Allariz, notario publico por noso sennor el rey ena sua corte e en todoslos seus regnos e ena villa d'Allariz e en seus termios e en Terra de Limia e das testemoyas de juso escriptas, estando Alvar Fernandes de Graao, juys da villa d'Allariz, açerca da igreia de Santiago da dita villa de Allariz ena Praça de Fondo, paresçeu y ant'el Estevo do Rojo, çapateiro, visino e morador ena dita villa e diso ao dito juys que Fernan Rodrigues, clerigo de Santa Christina de Freixo, que se finara agora por morte en este mes de deze<n>bro en que estamos desta era sobredita e que fisera sua manda per escripto e per testemoyas por quanto non podera aver tan agina notario e agora que presentava o dito escripto e testemoyas por que fora feita a dita manda e pedio ao dito juys que lla reçebese e que das ditas testemoyas que sacase delas juramento que ben e verdadeiramente disesen verdade se pasara a dita manda asy porllo dito Fernan Rodrigues, clerigo. E sacado o dito juramento que mandase valler o dito escripto e manda e testemoyaas

segu<n>do he contiuido en huna ley do Hordenamento que o moy noble el rey don Alfonso feso sobre esto, rason que convem, «asy mandamos que por quanto la mortaldad es gra<n>de e los onbres non poderian aver a tan apresia notarios para faser sus testamentos por ende qualquer testamento que fuese fecho por quatro ou çinco testigos que valuese etçetera». E logo o dito juys diso que por quanto el era çerto da dita ley que presentase o dito Estevo do Rojo o dito escripvan e as ditas testemoyas e que sacaria delas juramento e que mandava e mandou que valuese e fesese fe en todoslos lugares que paresçese asy como escriptura publica pode e deve valer de derecho. E logo o dito Estevo do Rojo presentou huun escripto do qual o tenor he este que se adeante sigue:

Insire documento feito o 5 de decembro de 1417 (C.D. nº 8).

O qual escripto liudo e presentado e as ditas testemoyas, o dito Estevo do Rojo requiriu ao dito juys que sacase juramento das ditas testemoyas se pasara e fesera asy o dito testamento porlo dito Fernan Rodrigues asy e logo o dito juys sacou juramento dos sobreditos Juan Peres, clerigo, e Pero Fernandes, carniçeiro, e Gonçalvo Mourisco, çapateiro, e Roy Gonçalves, sobre huun signo de crus despada (*sic*) se pasara e fesera asy o dito Fernan Rodrigues o dito testamento e manda e eles sobre delos juraron (*sic*) que o dito testamento e escripto que pasara asy e que asi o outorgara o dito Fernan Rodrigues ena [...] declarado. E logo o dito juys diso que visto o dito juramento que os sobreditos feseran e vista a dita ley do dito Hordenamento e seendo dela çerto e sabedor, diso que mandava e mandou a min o dito notario e me dava e deu para ello seu degrado e autoridade para que posese o dito escripto en [...] e a signase de meu signo e que mandava e mandou que valuese asy como testamento ou como manda ou como codiçillo ou como escriptura publica feita e signada por notario publico e per ante juys, pode e deve valer mays conplidamente de derecho en todoslos lugares onde paresçese. E desto en como pasou o dito Estevo do Rojo pediu a min dito notario que asi llo dese signado para guarda de seu derecho. Esto foy eno dito lugar, dia e era e mes sobreditos de suso.

Testemoyas que a esto foron presentes: Fernan Gonçalves, clerigo do Pynnor, Juan de Santiago e Vaasco Ferrnandes das Tendras, mercador, moradores en Allaris e outros.

E eu Juan Garçia de Allaris, notario publico por nosso sennor el rey sobredito a esto foy presente e o escripvi per autoridade do dito Alvaro Ferrnandes de Graao, juys sobredito con as ditas testemoyas que foron ant'el presentados e jurados segundo de suso dito he e aqui meu signo fis en testemoyo de verdade que tal (*Signo*) he.

1419, marzo, 21. Ourense

Don Francisco, bispo de Ourense, outorga poder a García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz para aforar as herdades e bens da súa igrexa.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 77. Traslado notarial feito polo notario público de Allariz Afonso Fernández o 24 de Abril de 1419.

Nos don Françisco porla graça de Deus [...] vos Garçia Peres, clerigo reytor da igreia de Santi[ago] [...] algunas erdades e cossas que perteeçen aa dita vosa i[gleia] [...] vosso corpo e non podedes viir ante nos nen ante [...] alguuns aforamentos a foreiros que lavren as erdades e [...] boa descliçon e seendo çerto como vos sodes fraco de vos [...] nosa [...] et encarregando a vosa outorgamos noso poder e entrepoemos a elo noso declcto para que posades aforar as erdades e casas que perteençen aa dita vosa igreia e mando a Vaasco

Peres, clerigo de Santa Vaya de Urroos, so pena d'escomonyon que quando ouverdes de fazer alguun aforamento que reça de vos juramento que seja prol e honrra o aforamento que vos fezerdes da dita vosa igeia.

Dada ena nosa çibadade (*sic*) d'Ourens, viinte et huun dias de março, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e dez e nove annos.

Escripvanus Aurienses.

12

1419, abril, 24. Luns. Allariz.

García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, afora a perpetuidade a Xil Borraxo e á súa muller Aldonza García, unhas casas da rúa do Portelo por unha renda de quince marabedís.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 77. Orixinal, 372 x 283/507 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta vyren como eu Garçia Peres, clerigo reytor da igeia de Santiago de Allaris, per licençia e outoridade deste poder sobredito e con juramento que me sobre elo sacou Vaasco Peres, clerigo de Santa Vaya de Urroos, segundo que se conten en este poder sobredito afora a vos Gil Borrajo, vesino et morador ena vila de Allaris et a vosa moller Aldonça Garçia et a todas vosas vozes para todo senpre. Conven a saber, que vos aforo huas casas que estan ena vila de Allariz que son et perteeçen aa dita mina igeia de Santiago as quaes estan ena rua do Portelo as quaes foron de Lourenço Domingez, correyrro, as quaes estan entre as casas en que agora mora Johan Galego e sua moller Maria Garçia et outras casas en que mora Gonçalvo Anes, pedreiro, et teen as portas ena rua publica. Aforovos as ditas casas con seu ixido e con suas entradas e seydas per u quer que as aja e deva aaver de dereito et que as apostedes et reparedes de todo o que lles conprir como non defalescan per mingoa de boo reparamento et que diades en cada huun anno de foro vos e as ditas vosas voses a min e aos que foren reyttores da dita igeia quinse morabedis da moeda que correr chaamente perlo dito tempo por dia de San Martinno do mes de novembro. Et se qyserdes vender, deytar ou supynorar de foro que eu e os reyttores que perlo dito tempo foren da dita igeia ho ajamos porlo justo preço et non o qerendo que o vendades, deytedes, supynoredes a atal pesoa que page os ditos foros sen referta e contendo alguna da dita igeia e reyttores dela.

E obrigo os beens da dita igeia para vos anparar et defender senpre a dereito con as ditas casas e ixido de qen quer que volas quisser demandar ou enbargar. Et nos os ditos Gil Borrajo e Aldonça Garçia que somos presentes e por laz (*sic*) ditas nosas voses asi reçebemos de vos as ditas casas e ixido e obrigamos a nos e a nosos beens e das ditas voses para as apostar et reparar ben e conprir as condiçoens desta carta e qualquer de vos as partes que contra esto que dito he quisser yr ou pasar non posa e peyte per pena aa parte que o conprir e agardar çen morabedis de brancos e a vos del rey outros tantos e a pena pagada ou non esta carta e o que se en ela conten seja firme et valla para todo senpre.

Feita a carta ena vila de Allariz, lues, viinte et quatro dias de abril, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e des e nove annos.

Testemoyas que foron presentes: Johan de Fonteeno e Domingo Mouro e Pero de Sanfiis e Gonçalvo de Mourisco et Johan Gonçalves, capaçeiros (*sic*), vesinos de Allaris e outros.

E eu Afonso Fernandes, notario publico por noso sennor el rey ena vila de Allaris e en seus termios e en Terra de Lymia, que a esto que sobredito he presente foy e a carta do

dito sennor bispo saqey do dito orresynal e aqui meu nome et sygno fiz en testemoyo de verdade que tal (*Signo*) he.

13

1419, abril, 24. Luns. Allariz.

García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, afora a perpetuidade a Xil Borraxo e á súa muller Aldonza García unha leira de bacelar do Casardonberce pola quinta parte do viño. A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 77. Orixinal, 372 x 283/507 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta vyren como eu Garçia Peres, clerigo reytor da igreia de Santiago de Allaris, perlo dito poder sobredito e con juramento que me sobre elo sacou Vaasco Peres, clerigo reytor da igreia de Santa Vaya de Urroos, segundo que lle era mandado perla dita carta afora a vos Gil Borrajo, vesino e morador ena vila de Allaris e a vosa moller Aldonça Garçia e a todas vosas voses para todo senpre. Conven a saber, que vos afora huna leyra que ja vos teendes chantada de baçelar que jas en Casardonberce, a qual foy de Afonso Garçia Çeboleyro, a qual o dito Afonso Garçia leixou con outros seus beens aa dita igreia de Santiago, a qual jas entre outra vina de Diego Gonçalves Tibaldo e outra que a dita Aldonça Garçia conprou con Pero Esteves, ferreiro, con que esteve casada, e ena Matora eno canto da vina de Costança Anes que ten aforada Gonçalvo Conde e en fondo topa ena congostra que vay da porta de San Pedro para San Salvador.

Aforovos a dita leyra, a que he chantada de vina e a que he por chantar, con suas entradas e seydas per u quer que as aja e deva aver de dereito e que a lavredes et paredes ben como non defalesca per mingoa de lavor et de todo boo paramento e que diades vos et vossas voses a min e aos reyttores que perlo dito tenpo foren da dita igreia qynta parte de todo vino que Deus dese ena dita leyra e de pan vino (*sic*) ena dorna as quaes novidades avedes de coller per moordomos dos reyttores da dita igreia, os quaes avedes de proveer de comer e de beber cumunalmente mentre collerdes as ditas novidades. Et se quiserdes vender, deytar ou supynorar este foro que os reyttores da dita igreia sejan frontados para ho aver porlo justo preço e nono querendo que enton que o vendades ou supynoredes a atal pesoa que page os ditos foros aa dita igreia et reyttores dela sen referta e contenda alguna et obrigo os beens da dita⁶ igreia para vos anparar et defender senpre a dereito con a dita leyra de qen quer que vola quiser demandar ou enbargar.

E nos os ditos Gil Borrajo e Aldonça Garçia que somos presentes et porlas ditas nosas vozes, asi reçebemos de vos a dita leyra e obrigamos a nos e a nosos beens e das ditas nosas voses para lavrar e parar ben a dita leyra de vina ou de pan se y puger et pagar os ditos foros segundo dito he. Et qualquer das partes que contra esta carta quiser yr ou passar non posa e peyte aa parte que a conprir e agardar çen morabedis de brancos e a vos del rey outros tantos e a pena pagada ou non esta carta e o que se en ela conten, seja firme et valla para todo senpre.

Feita a carta ena vila de Allariz, lues, viinte et⁷ quatro dias de mes de abril, anno do nasçemento de noso sennor Jhesu Christo de mill e quatrocentos et dez e nove annos. Testemoyas que foron presentes: Johan de Fonteeno et Domingo Mouro e Juan Gonçalves et Pero de Sanfiis, çapateiros, vesinos de Allaris e outros. E eu Afonso Fernandes, notario publico por noso sennor el rey ena vila de Allaris et en

⁶ Repetido «dita»

⁷ Repetido «et».

seus termios e en Terra de Lymia que a esto que sobredito he presente foy e a carta do dito sennor obispo que ençima vay enco<r>porada saqey do dito oresinal con juramento que o dito Garçia Peres, clerigo, feso ennas maaos do dito Vaasco Peres, clerigo, que estes foros que eran prool da dita sua igleia et aqui meu nome et syno fige en testemoyo de verdade que tal (*Signo*) he.

14

1419, abril, 24. Luns. Allariz.

García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, afora a perpetuidade a Xil Borraxo e á súa muller Aldonza García unha leira na porta de Vilanova pola quinta parte das novidades e un cortello na acea da Comadre por catro marabedís.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 77. Orixinal, 372 x 283/507 mm., pergameo.

Sabem quantos esta carta vyren como eu Garçia Peres, clerigo reytor da igleia de Santiago de Allariz, perlo poder sobredito [que me] para elo deu o dito sennor obispo e con juramento que sobre elo faço enas maaos de Vaasco Peres, clerigo, que estes foros que son prol da gua[rda] da dita minna igleia de Santiago, aforo a vos Gil Borrajo, vesino e morador ena vila de Allaris, e a vosa moller Aldonça [Garçia e a] todas vosas voses para todo senpre. Conven a saber, que vos aforo huna leyra que a dita minna igleia ten a su a porta de [Vila]nova, asy como começa eno postigo do rio e vay topar en outra leyra de Marinna Gonçalves Carreja e encima ven [to]par eno caminno que vay desta vila para Santa Maria de Vilanova. Aforovos a dita cortyna con seus pardyeyros et con todas suas entradas e seydas per u quer que as aja e deva aaver de dereito et que a lavredes e paredes ben como non defalesca per mingoa de lavor e⁸ de boo paramen<n>to et que diades vos et vosas vozes a min et aos reyttores que perlo dito tenpo foren da dita igleia, qynta parte das novidades que Deus der ena dita leyra.

Item vos aforo mays a vos e a todas vosas voses para todo senpre huun cortello que a dita minna igleia ten a cabo da azea da Comadre entre a congosta na que vay para as chousas de Santan e entre o rio da Arnoya et topa eno outro terreo de Santa Maria de Vilanova. Aforovos o dito terreo con suas entradas et seydas per u quer que as aja et deva aaver de dereito e que o lavredes et paredes ben commo non defalesca per mingoa de boo paramento et que diades en cada huun anno de foro a min e aos reyttores da dita igleia quatro morabedis da moeda que correr chaamente por dia de San Martinno do mes de novembro. Et se quiserdes vender, deytar ou supynorar estes foros ou cada huun deles que a dita igleia e reyttores dela sejan frontados para os aver por justo preço e non os querendo que enton que os vendades, deytedes, supynoredes a tal persona que page os ditos foros sen referta e contenda aa dita igleia e reyttores dela et obrigo os beens da dita igleia para vos anparar e defender senpre a dereito con a dita leyra e terreo de quen quer que volo quiser demandar ou enbargar.

E nos os ditos Gil Borrajo e Aldonça Garçia que somos presentes por nos e porlas ditas nossas vozes asi reçebemos (*sic*) de vos a dita leyra e terreo e obrigamos a nos e a nosos beens e das ditas voses para os lavrar et parara ben et pagar os ditos foros. E qualquer das partes que contra esta carta e contra o que se en ela conten quiser yr ou pasar, non posa e peyte aa parte que a conprir e agardar çen morabedis de branços et a vos del rey outros tantos et a pena pagada ou non esta carta e o que se en ela conten seja firme et valla para senpre.

Feita a carta ena vila de Allaris, lues, viinte e quatro dias do mes de abril, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e dez e nove annos.

⁸ Repetido «de labor e».

Testemoyas que foron presentes: Johan de Fonteenlo e Domingo Mouro e Pero de Sanfiis et Johan Gonçalves, çapateiros, vesinos de Allaris e outros.

E eu Afonso Fernandes, notario publico por noso sennor el rey ena vila de Allaris e en seus termios e en Terra de Lymia que a esto que sobredito he presente foy e a dita carta de poder do dito sennor obispo saqey do dito <o>resynal e aqui meu nome et signo fis en testemoyo de verdade que tal (*Signo*) he.

15

1419, abril, 24. Luns. Allariz.

García Pérez, crego reitor de Santiago de Allariz, afora a perpetuidade a Xil Borraxo e á súa muller Aldonza García unhas casas na rúa do Portelo por quince marabedís.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 77. Orixinal, 372 x 283/507 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta vyren como eu Garçia Peres, clerigo reytor da igleia de Santiago de Allaris, aforo a vos Gil Borrajo, vesino e morador ena vila de Allaris, e a vosa moller Aldonça Garçia e a todas vosas voses para todo senpre. Conven a saber, que vos aforo as minnas casas en que vos agora morades que estan ena rua do Portelo, as quaes foron de Pero Esteves, ferreiro, et mas el deu e leixou para que perla contia que elas valuesen que o metese ena obra da⁹ dita igleia de Santiago. A qual dita obra e igleia eu fige e mety os morabedis que elas valyan ena dita obra. Item vos aforo mays outra casa en que vos teedes o lagar que esta ena rua Travesa de Fondo con seu ixido. Aforovos as ditas casas e ixido con suas entradas e seydas per u quer que as aja e deva aver de dereyto et que as apostedes et reparedes como non defalescan per mingoa de lavor et de todo boo paramento e que diades en cada huun anno de foro a min ou aos que teveren a capela que eu ordeno quinse morabedis da moeda que correr chaamente por dia de Natal.

Et obrigo meus beens para vos anparar et defender senpre a dereito con as ditas casas e ixido de qen quer que volas quiser demandar ou enbargar. Et nos os ditos Gil Borrajo et Aldonça Garçia que somos presentes por nos e porlas ditas nosas voses asi reçebemos de vos as ditas casas e ixido e obrigamos a nos e a nosos beens e das ditas nossas vozes para apostar et reparar ben as ditas casas et ixido et para pagar os ditos foros e conprir et agardar as condiçoes desta carta. E qualquer das partes que contra esta carta e contra o que se en ela conten quiser yr ou pasar, non posa et peyte aa parte que a conprir e agardar çen morabedis de brancos e a vos del rey outros tantos et a pena pagada ou non, esta carta e o que se en ela conten seia firme et valla para todo senpre.

Feita a carta ena vila de Allaris, lues, viinte e quatro dias do mes de abril, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e des e nove annos.

Testemoyas que foron presentes: Johan de Fonteenlo e Domingo Mouro e Juan Gonçalves e Pero de Sanfiis, çapateiros, vesinos de Allaris e outros.

E eu Afonso Fernandes, notario publico por noso sennor el rey ena vila de Allaris e en seus termios e en Terra de Lymia que a esto que sobredito he presente foy e escrivi e aqui meu nome e signo fiz en testemoyo de verdade que tal (*Signo*) he.

16

1427, xuño, 10. Allariz.

Nuno González, crego reitor de Santiago de Allariz, afora a Rodrigo González, á súa muller María Domínguez e a catro voces unha leira en Forxás para que a volvan a poñer de viña e dean dúas cuartas do viño que produza.

⁹ Repetido «da».

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 78. Orixinal, 291 x 102 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta viren como eu Nuno Gonçaves, clerigo reytor da igreia de Santiago d'Allariz e por ela e en seu nome dou e outorgo a foro a vos Roy Gonçaves Angaço, morador en Frojan, e a vosa muller Maria Domingues, en vosa vida d'ambos e a quatro voses apus morte do pustrimeiro que se de vos finir quaes foren nomeadas e se non foren nomeadas que sejan voses aquelas que de dereito herdaren os vosos beens sucesive huna voz pus outra. Conven a saber, que vos aforo huna leira que foy vinna e dela jaz en monte e en tojal, a qual he da dita igreia de Santiago e jaz en Frojaas a sobre la leira da Pereyra junto con ela e da huna parte dela jaz huna leira de vinna en Santa Maria de Junqeyra que lavra Gonçalvo do Loureiro, e da outra parte dela, jaz a leira de Penouços que lavra de vinna Johan de Caldelas. Aforovos a dita leira toda enteyra per tal pleito e condiçon que lavredes e paredes ben e o que dela esta en monte que o ponades todo de vinna e que façades per tal gisa que non defalesca con mingoa de lavor e de boo paramento. E que dedes e pagedes por foro dela a min e aa dita minna igreia e aos reyttores que dela foren durante as ditas voses, duas quartas de boo vinno puro da dita vinna per medida de lagar ena dorna, cada anno ena dita aldea de Frojaas e pagado esto que ajades para vos de disemo a Deus todoslos froytos e novos que render e ouver ena dita leira.

E obrigo os bees da dita igreia para vos anparar e defender a dereito a vos e aas ditas vossas voses con a dita leira e vinna de quen quer que vosla quiser demandar ou enbargar. E eu o dito Roy Gonçaves, que soo presente, por min e porla dita minna <muller> e porlas ditas nosas voses, asi reço de vos o dito Nuno Gonçaves e da dita igreia a dita leira de foro perlas maneiras e condiçoens sobreditas e obrigo min e meus bees e da dita minna muller e das ditas nosas voses para as conprir e agardar.

Feyta <a> carta ena vila d'Allariz, dez dias do mes de juyo, anno do naçemento de noso sennor Jhesu Christo de mill e quatroçentos e viinte e sete annos.

Testemoyas que foron presentes: Roy Fernandes, clerigo de Santo Estevo d'Allariz, e Johan Afonso, alfayate, moradores en Allariz, e Gonçalvo Peres, morador en Soutomayor, e outros.

E eu Diego Gonçaves, notario publico por noso sennor el rey ena vila d'Allariz e en seus termios e en Terra de Lymia que a esto que sobredito he presente \foyl/ e esta carta escrivi per mandado das ditas partes (*Signo*) e aqui meu nome e signal ponno en testemoyo de verdade que he tal.

Diego Gonçaves, notario (*Rubricado*).

1435, marzo, 3. Allariz.

García González Tibaldo, crego e veciño de Allariz, afora a perpetuidade a Pedro Vidal e á súa muller un pedazo de herdade da leira de Fontes, freguesía de San Pedro de Allariz, para poñela de viña en seis anos e dar a quinta parte do viño.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 79. Traslado notarial feito por Rodrigo de Soutomayor.

Sabeam quantos esta carta de aforamento vyren como eu Garçia Gonçaves Tybaldo, clerigo, vezynno e morador ena vylla de Allariz que soo [...] e outorgo e aforo a vos Pero Vydal, vezynno e morador ena dita vylla de Allaris que soodes presente e a vosa muller [Maria Peres, que he] absente, e a todas vosas voses pera senpre, conven a saber, que vos

aforo un pedaço de herdade que [...] da leyra de Fontes, frigesia de San Pedro d'Allariz, a qual parte de un cabo con outra minna herdade que de min ten afora[...]as, clérigo e parte darredor do rygeyro aca o cortello de Costança Yanez para çima e bay topar eno penedo gran[...] e como bay ao dito penedo a dereyto ao lameyro trabeso e deçe para fondo en branco (*sic*) con outra herdade de Tereja Gatyna. Aforovos o dito pedaço de tarreo con todas suas entradas e saydas por onde quer que as aja e con dereyto deva de aver, con tal pleyto e condiçõn que des oje este dito dia da feyta desta dita carta ata seys annos conprydos premeyro seguintes que o ponades todo de vynna e que ponades cada un anno duas cabaduras eno dito tarreo de vynna e paga[...] foro da dita vynna en cada un anno quynta parte e de outro qualquer labor que y houber.

E se voz (*sic*) o dito Pero Vydal ou [a] vosa moller ou as vosas vozes depus vos quyserdes vender, deytar ou enpenar a dita herdade que peremeyramente frontedes con ela a min e a minnas vozes depus min e nola dyades porlo justo preço que vos outro por ela der e non a querendo eu nen minnas vozes tomar nen reçeber porlo justo preço, entonçes a vendede, deytade e enpenade a tal persona ou personas que sejan semelabelles de vos que compren e pagen e aguarden todas las condiçõees desta carta e cada huna delas [...] que a tapedes logo este anno de parede ou de valado como non vena por el mal nen dano aos outros que y teen arredor de [...] outras vynnas.

E vos todo esto conpryndo eu obrigo a min e a todos meus beens para vos defender e anparar a dereyto de quen vollo quyser tomar ou enbargar quyser a dereito con a dita herdade. E eu o dito Pero Vydal, que soo presente, por min e porla [minna] muller Maria Peres, que he absente, e por todas nosas vozes asy o reçebo de vos o dito Garçia Gonçalves Tybaldo, clérigo, a dita her[dade] porlas maneyras e condições sobreditas e obrigo meus beens e da dita minna muller e das ditas nosas vozes e poer [...] vynna enos ditos seys annos eno tempo sobredito e de conpry e aguardar todaslas condições desta carta e cada una delas e qualquer de vos as ditas partes que contra esto que dito he ou contra qualquer parte delo quyser yr ou pasar e ho asy non quyser teer, conpry e aguardar, queremos e outorgamos que non posa e peyte a parte que ho teer, conpry e aguardar quyser por nome de pena, postura e interese çen morabedis da moeda vella branca en tres dyneyros e a voz del rey¹⁰ outros [tantos] e a dita pena pagada ou non pagada esta dita carta e as cousas en ela contyudas fiquen fyrmes e vallan para [senpre].

Feita a carta ena vylla d'Allaris a tres dias do mes de março, anno do nasçemento do noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e trynta e çinco annos.

Testemoyas que foron presentes, chamados e rogados: Gonçalvo Polgares e Vaasco, criado de Juan Dias, e Roy Gonçalves Besteyro, vezynos [da dita] vylla e outros.

E eu Rodrigo de Soutomayor, escribano de camara del rey e reyna nostros sennores e seu notario publico en todos [se]jus reynos e senorios e notario por meu sennor don Juan e porlo conçello da vylla d'Allaris, esta dita carta de foro saquey das [not]as que fycaron de Pero Vasques, notario que foy desta dita vylla d'Allaris que Deus aya, a qual dita carta eu saquey <da> dita nota [e a es]criby ben e fyelmente e porque esto he verdade a fyrmey e sygney aquy de meu nome e sygno en testymoyo de [verdade] que tal he (*Signo*).

Rodrigo de Soutomayor, notario (*Rubricado*).

¹⁰ Repetido «del rey».

1437, setembro, 3. Allariz.

Nuno González de Soutelo e a súa muller Inés Pérez aforan a Afonso de Frieira , á súa muller Constanza López e a oito voces, unha cortiña de herdade no Ortigueiro de Laga para poñela de viña e dar unha renda anual da oitava parte do viño e un marabedi de xantar.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 80. Orixinal, 210 x 244 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta vieren como eu Nuno Gonçalvez de Soutelo e Eynes Peres, minna muller, anbos que somos presentes, vesinos e moradores ena vila de Allariz, damos, outorgamos, aforamos a vos Afonso de Frieira, çapateiro, q'estades presente e a vosa muller Costança Lopes, que he absente, en vosas vydas de anbos e a oyto vozes apus morte do postrumeiro que se de vos fignar. Conven a saber, que vos aforamos huna cortynna de herdade que nos teemos onde chaman Ortigueiro de Laga, freygesia de San Salvador do Pineiro, a qual dita cortynna nos tiinamos aforada a Diego Alvares e a sua muller e nosla el demetyu.

Aforamosvos a dita cortynna e herdade segundo e ena maneira que esta tapada sobre si con todas suas entradas e seydas, jures, dereitos e pertencas per onde quer que as aja e deva aaver de dereito, por tal pleito e condiçõ que ponades a dita herdade de vinna en estes çinco annos primeyros segentes e nos dedes e pagedes de foro dela en cada huun anno vos e vosas vozes a nos e a nosas voses a oytava parte de todo o vinno que Deus der ena dita vinna, o vinno eno lagar e a conposta ena vinna qual nos aver quisermos. As quaes ditas novidades colleredes por nos ou por noso moordomo ao qual proveeredes de comer e de beber segundo costume da terra mentre collerdes as ditas novidades por huun marabedi por jantar e do al averedes a dita cortynna e herdade libre e quite de todo outro censo e trabuto alguno pagado o disemo a Deus.

Pero he posta condiçõ que en quanto non poserdes de vinna a dita cortynna e a sementardes de pan que nos dedes a sesta parte de todo o pan que en ela sementardes e se vos ou vosas vozes quiserdes vender, deytar ou enajenar este que dito he ou qualquer parte delo que primeyramente frontedes con elo a nos e a nosas vozes e noslo dedes porlo justo preço que vos outro por elo der e non o querendo nos tomar nen reçeber porlo justo preço entonçe o vendede, deytade ou enpenade a atal persona ou personas que sejan semellabres de vos, que cunpran, pagen e aguarden as condiçoons desta carta e cada huna delas. E obrigamos nosos beens para vos anparar e defender a dereito con esto que dito he de qen quer que vos lo quiser demandar ou enbargar. E eu o dito Afonso de Frieira, que soo presente, por min e porla dita minna muller, que he absente, e porlas ditas nosas vozes, asi reçebo de vos o dito Nuno Gonçalves e Eynes Peres, vosa muller, a dita cortynna e herdade e obrigo meus beens e da dita minna muller e das ditas nosas vozes de poermos de vinna a dita cortynna e terreo eno dito tempo e de conplirmos e aguardarmos as condiçoos desta carta e cada huna delas. E qualquer de nos as ditas partes que contra esto que dito he quiser yr ou pasar e o asi non quiser teenr, conplir e aguardar, queremos e outorgamos que non posa e peyte aa parte que o teer, conplir e aguardar quiser por nome de pena, postura e interese çen marabedis de moeda vella branca en tres dineiros e aa vos del rey outros tantos e a dita penna pagada ou non esta dita carta e cousas en ela¹¹ contyudas figen firmes e vallan eno dito tempo.

Feita a carta enna dita vila de Allaris, tres dias do mes de setenbro, anno do nasçemento

¹¹ Riscado «s».

do noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e triinta e sete annos.

Testymuyas que foron presentes: Pero Yanes dos Moynnos e Lourenço d'Outeiro e Estevo Genro de Padron, vesinos e moradores ena dita vyla de Allaris e outros.

E eu Diego Paaz, escripvan de noso sennor el rey e seu notario publico ena sua corte e en todoslos seus reynos e notario publico do conçello da dita vyla de Allariz, a todo esto que sobredito he con as ditas testemoyas presente foy e ho escripvi aqui meu nome e si(*Signo*)gno fige en testemoyo de verdade que tal he.

Diego Paaz (*Rubricado*).

19

1444, novembro, 24. Allariz

Nuno González de Soutelo e a súa muller Inés Pérez aforan a Gómez Pérez, á súa muller Tareixa García e a cinco voces un terreo en Espiñoso por seis marabedís.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 81. Orixinal, 213 x 209 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta viren commo nos Nuno Gonçales de Soutelo, escudeiro vasalo de noso sennor el rey e Eynes Peres, minna moller, vesinnos da vila de Allariz que somos presentes, damos, outorgamos, aforamos a vos Gomes Peres, mercador que estades presente e a vosa moller Tareija Garçia, que he absente, e a çinco voses despois da morte do postromeiro que se de vos fignar asy que vos en vosas vidas ou ao tempo de voso fignamento nomeedes a primeira voz e a primeira nomee a segunda e a segunda a terceira e asy vaan as ditas çinco voses nomeadas huna en pus outra per orden suçesive e non sendo nomeadas que seia vos aquel ou aquela que de dereito herdar os outros vosos beens. Conven a saber, que vos aforamos un terreo que jaz en lameiro en Espinnoso, termio da dita vila que parte con outra que nos aforamos a Roy do Quanto e con outra herdade que vos o dito Gomes Peres trajedes que foy de Roy Feijoo e con outra herdade que traje Gonçalo Yanes, carniçeiro.

Aforamosvos o dito terreo de lameyro con todas suas entradas e seydas, jures e dereitos e perteenças por onde quer que as aja e de dereito deva aver, con tal pleito e condiçon que fagades del o que vos prouger e que dedes de foro en cada un ano a nos ou a nosas vozes por cada dia de Sant Martinno do mes de novembro, seys marabedis de moeda vella de dez dineiros o morabedi ou a estimaçon deles, da moeda que correr perlo tempo e do al que o ajades disimo a Deus, libre e quite de todo outro cargo, çenso e trebuto alguno.

Pero he posto que se o quiserdes vender, deytar, eall<e>ar, traspasar que primeiramente seiamos frontados para que o ajamos porlo justo preço que vos outro por elo der e non o querendo por ese mesmo presço resçeber, entonçe o vendede, deytade, eall<e>ade ou traspasade a tal persona que seia semellavel de vos que page o dito foro en cada un ano segund dito he. E obligamos nosos beens de vos defender a dereito de quen quer que voslo demandar ou enbargar quiser. E eu o dito Gomes Peres que soo presente por min e porla dita minna moller que he absente e porlas ditas nosas vozes asy reço de vos o dito foro e obligo meus beens de pagar o dito foro en cada un anno e conprir e aguardar as condicoens desta carta e cada huna delas. E quen quer que contra esto quiser pasar non possa e peyte aa outra parte çent morabedis e aa voz del rey outros tantos e a pena pagada ou non esta carta fique firme e valla eno dito tempo.

Feita a carta ena dita vila, viinte e quatro dias do mes de novembro, anno do noso sennor

Ihesu Christro de mill e quatroçentos e quareenta e quatro annos.

Testemoyas que foron presentes: Afonso de Vilalva e Afonso Martines, çapateiro, vesinos da dita vila e Nuno Piques e Alvaro de Lodoselo, criados do dito Nuno Gonçalves.

E eu Gill Pineyra, escrivano de noso sennor el rey e seu notario publico ena sua corte e en todoslos seus reynos e sennorios a esto que sobredito he con os ditos testigos, presente foy e esta carta escrivi en que meu signo fiz atal (*Signo*) en testimoy de verdade.

20

1448, abril, 15. Allariz.

Nuno González, prelado de Santiago de Allariz, afora a Lourenzo Pérez de Bobadela, á súa muller Tereixa Rodríguez e a catro voces todos os bens da igrexa na aldea de Vilaboa por unha renda anual de catro faneigas de centeo.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 82. Orixinal, 387 x 241 mm., pergameo.

Sabeam quantos esta carta vyren como eu Nuno Gonçalves, perlado da igreia de Santiago da vila d'Allaris, por min e en nome da dita minna igreia que dou e outorgo a foro a vos Lourenço Peres de Bobadela, vesino e morador ena dita vila que soys presente e a vosa muller Tereya Rodrigues, que he absente, en vosas vydas de anbos e quatro voses apus morte do postrimeiro que se de vos fynar asy que o postremeiro de vos ao dito tempo do seu fynamento nomee a primeira vos e a primeiro nomee a segunda e a segunda nomee a terçeyra vos e asy vaan as ditas vosas voses nomeadas huna depus outra por horden suçesyve e non seendo porlo postrimeiro de vos nomeada a dita primeira vos ao dito tempo do seu fynamento que seja vos aquel ou aquela persona que de dereito herdar os outros bosos beens. Conven a saber, que vos aforo todaslas casas e herdades, arbores e cortynnas e pastos que a dita minna igreia ten ena aldea de Vilaboa, freygesya de Santo Estevo da dita vyla.

Aforovos todo como sobredito he con todas suas entradas e seydas, jures, dereitos e perteenças que lle perteesçen e perteesçer deven de dereito por tal pleito e condiçon que apostedes as casas que vos feseren mester e labredes as ditas herdades en tal maneira como non desfalesca por mingua de labor e de boo reparamento e me dedes e pagedes de foro de cada un anno vos e as ditas vosas voses a min e aos reytores que porlo dito tempo foron da dita igreia, quatro fanegas de çenteo eno mes d'agosto ou de setembro, linpo de poo e de palla e porla medyda dereita desta dita vila e do al averedes todo o que sobredito he, libre e quite de todo outro cargo, çenso e trebuto algun pagando o disimo a Deus. E se vos o dito Lourenço Peres ou a dita vosa muller e as ditas vosas voses quiserades vender, deytar ou enpenar esto que dito he ou qualquer parte delo que primeyramente frontedes con elo a min e aos reytores que porlo dito tempo foren da dita minna igreia e noslo dedes porlo justo preço que vos outro por elo der e non o querendo nos tomar nen reçeber porlo justo preço entonçe o vendede, deytade ou enpenade a atal persona ou personas que sejan semellabres de vos que cunpran, pagen e aguarden todaslas condyçoons desta carta e cada huna delas e obrigo os beens da dita minna igreia para vos anparar e defender a dereito con esto que dito he de qen quer que voslo quiser demandar e enbargar.

E eu o dito Lourenço Peres que soo presente por min e porla dita minna muller que he absente e porlas ditas nosas voses asy reçebo de vos o dito Nuno Gonçales todo o que sobredito he porlas maneiras e condiçoons sobreditas e obrigo meus beens e da dita minna muller e de nosas voses de apostar e reparar as ditas casas e de labrar as ditas

herdades e de pagarmos o dito foro de cada un anno e de conplyrmos e aguardarmos todaslas condiçoons desta carta e cada huna delas. E qualquer de vos as ditas partes que contra eso que dito he quiser yr ou pasar e ho asy non quiser teer, conplyr e aguardar queremos e outorgamos que non posa e peyte aa parte que o teer, conplir e aguardar quiser por nome de pena, postura e interese mil marabedis de moeda vella e aa vos del rey outros tantos e a dita pena pagada ou non esta dita carta e as cousas en ela contyndas fygen fyrmes e vallan eno dito tempo.

Feyta a carta ena dita vila de Allaris, quinse dias do mes de abril, anno do naçemento do noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e quareenta e oyto annos.

Testemoyas que foron presentes: Affonso Fernandes, alfayate vesino d'Ourens, e Juan Peres, capelan de San Lourenço de Seabal, e Juan de Ribeyra, fillo de Diego de Ribeyra, e outros.

E non enpesca onde vay escripto sobre raydo onde dis «mill» que asy a de dyser.

E eu Diego Paaz, escripvano de noso sennor el rey e seu notario publico ena sua terra e en todoslos seus reynos e sennorios e notario publico do conçello da dita vila de Allaris, a todo esto que dito he coas sobreditas testymoyas presente foy e ho escripvi e aqui meu nome e sig(*Signo*)no fige en testemoyo de verdade que tal he.

Diego Paaz, notario (*Rubricado*).

21

1454, febreiro, 17. Allariz.

Nuno González, prelado de Santiago de Allariz, afora a Afonso Novo, á súa muller Tareixa Pérez e a seis voces seis cabaduras de viña en Barreiros e Piñeiro pola quinta parte do viño.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 83. Orixinal, 233 x 269 mm., pergameo.

Sabean quantos esta carta de aforamento viiren como eu Nuno Gonçalves, perlado da igreia de Santiago da vila d'Allariz, por poder e liçençia e abtoridade que para esto que se adiante segue me da e outorga Ferrand Calderon, bachiller en decretos e canonigo ena igreia d'Ourens e vicario general eno obispado d'Ourens porlo sennor don frey Pedro de Silva, obispo do dito obispado, o qual dito poder e liçençia e abtoridade eu o notario de juso escripto dou fe que pasou por ante min. E eu o dito Nuno Gonçalves por virtude do sobredito poder e liçençia e abtoridade a min dado e outorgado porlo sobredito vicario, dou e outorgo en foro a vos Afonso Novo, meu criado que estades presente, e a vosa muller Tereija Peres, que he absente, en vosas vidas de anbos e a seys boses apus morte do post<re>meiro que se de vos finir, con ver a saber, que vos aforo seys cavaduras de vinna que a dita minna igreia ten en¹² Barreiros e eno Pineiro, freyguesia de San Salvador de Pineiro. As quaes ditas seys cavaduras de vinna vos trajedes a jur e a mao e as quaes ditas cavaduras de vinna, as quatro delas jasen eno dito lugar de Barreiros e parten con outra vinna de lohan Gonçalves, carniçeiro, e ençima topa en vina de Garçia Çapateeiro e en fondo topa eno camino publico que vay desta dita vila para o Pineiro e as outras duas cavaduras de vinna jasen a cabo do Pinneiro e parten de hun cabo con outro leiro de vinna de Alvaro de Paaços e de outro cabo parte con a dita Lama do Pinneiro. Aforovos as ditas seys cavaduras de vinna segundo que estan demarcadas con todas suas entradas e saydas, jures e dereitos e perteenças que lles perteesçen e perteesçer deven de dereito por tal pleito e condiçon que labredes e paredes ben as ditas seys cavaduras de vinna en tal maneira como non

¹² Riscado «y».

desfalesca por mingoa de lavor e de boo paramento. E me dedes e paguedes de foro delas de cada hun anno a min e aos reyttores que porlo dito tempo foren da dita igleia de Santiago a quinta parte de todo o vinno que Deus en elas der, as huvas ena vinna quer (*sic*) o vinno eno lagar, a qual dita novidade colleredes por nos ou por noso moordomo ao qual averedes de proveer de comer e de beber comunalmente mentre¹³ asy collerdes a dita novidade segundo costume da terra e do al averedes as ditas vinnas libres e quites de todo outro cargo, çenso e tributo alguno, pagado o dismo a Deus.

E sy vos o dito Afonso Yanes Novo e a dita vosa muller ou as ditas vosas voses quisedes vender, deytar ou enpennar ou en outra parte traspasar as ditas seys cavaduras de vinna ou qualquer parte delas que primeiramente frontedes con elo a min e aos reyttores que porlo dito tempo foren da dita minna igleia e noslo dedes porlo justo presço que vos outro por ela der e non o querendo nos tomar nen resçeber porlo justo presço entonçe as vendede, deytade ou enpennade e traspasade atal persoa ou persoas que sejan semellabres de vos que cunplan, paguen e aguarden todas as condiçoens desta carta e cada huna delas e obrigou (*sic*) os beens da dita minna igleia para vos anparar e defender a dereito con os ditos dous leyroos de vinna de qen quer que voslo quiser demandar ou enbargar. E eu o dito Afonso Novo que soo presente por min e por a dita minna muller Tereyja Peres que he absente e por as ditas nosas voses asy resçebo de vos o dito Nuno Gonçalves os ditos dous leyroos de vinna por as maneiras e condiçoens sobreditas e obrigou (*sic*) meus bees e da dita minna muller e das ditas nosas boses de labraremos e repa<ra>remos os ditos dous leiroos de vinna e de pagaremos o dito foro de cada hun anno segundo dito he e de conpliremos e agoardaremos todas as condiçoens desta carta e cada huna delas. E qualquer de nos as ditas partes que contra esto que dito he ou contra qualquer parte delo quiser yr ou pasar e o asy non quiser teer, conplir e agoardar, queremos e outorgamos que no posa e peyte aa parte que o asy conplir e aguardar quiser por nome de pena e postura e interese çent marabedis de moeda vella branca en tres dineiros e aa bos del rey outros tantos e a dita pena pagada ou non esta dita carta e as cousas en ela contindas finque firme e valla eno dito tempo.

Feyta a carta ena dita vila d'Allaris, des e sete dias do mes de febreiro, anno de nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de mill e quatroçentos e çinquenta e quatro annos.

Testemoyas que foron presentes: Alvaro Borrajo, notario, e Ferrand da Laja, escudeyro, e Roy da Costa, escudeiro do dito sennor obispo e outros.

E eu Diego Paaz, escripvano de noso sennor el rey e seu notario publico ena sua terra e en todoslos seus reynos e sennorios e notario publico do conçello da dita vila de Allaris, a todo esto que dito he coas ditas testemoyas presente foy e ho escripvi e aqui meu nome e sig(*Signo*)no fige en testemoyo de verdade que tal he.

Diego Paaz, notario (*Rubricado*).

22

1473, marzo, 14. Allariz.

María Pérez, viúva de Lois Rodríguez, para «descargar o ánimo do seu marido» que quería ser soterrado en Santiago de Allariz, renuncia aos bens que o crego Fernando Rodríguez deixara á dita igrexa.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 76. Orixinal, 326 x 393 mm.,

¹³ Repetido «mentra».

pergameo.

Ano do nasçemento do noso sennor Ihesu Christo de mill e quatrocentos e setenta e tres anos a catorse dias andados do mes de março dentro da igreia de Santiago da vila de Allariz, estando presenta (*sic*) Maria Peres, muller que foy de Loys Rodrigues que santo parayso aja, testamentaria e herdeyra en sua vos e dos beens e herdamentos do dito Loys Rodrigues. Logo a dita Maria Peres diso que por rason que oyra desir en sua vida ao dito seu marido e por seu testa[mento] [que dizia] que o lancase dentro da dita ygleia e por quanto Diego Gonçalves, reytor dela desia que poys ena dita ygleia se queria lançar que lle leyxava [...] desenbargados e otorgados os beens que Fernand Rodrigues, clerigo, qu'esconprara yso e a leyxara a dita ygleia segundo mayns conpridamente se conten en esta carta arriba contiuda. Por ende, ela conosçendo seer asi verdade, diso por descargar anima do seu marido se demitia e desenbargava de todoslos beens que do dito Fernando Rodrigues, clerigo, fosen asi en San Fitoyro como en outros quaesquer lugares que fosen mandados por el a dita ygleia e se obrigou de nunca os tomar, ocupar nen enbargar nen outro por ela. E logo desde ali lle entregava a posidon (*sic*) deles por donde quer que foren pregados e demarcados.

Testigos que foron presentes: Johan Martines, çapateyro, e Diego Gonçalves, Boo Christiaao, e Gonçalvo Rodrigues do Portelo, çapateyro, vesinnos da dita vila de Allaris.

Roy Garçia, notario (*Rubricado*).

23

1482, novembro, 12. Allariz.

Diego González, reitor de Santiago de Allariz, afora ao crego Gonzalo de Torneiros, veciño de Allariz, diversas propiedades pertencentes á súa igrexa e subafóralle algunhas posesións que el mesmo ten aforadas polo cabido de Ourense, Santa Clara de Allariz, Santa María a Madre e a igrexa de Santa María de Corvillón.

A.- ACO, *Escrituras XV*, nº 8. Orixinal, 365 x 240 mm., pergameo.

Cat.- E. DURO PEÑA, *Catálogo de los documentos en pergamino del Archivo de la Catedral de Ourense (888-1554)*. Ourense, 1973, nº 1470.

Sabean quantos esta carta de aforamento viren como eu Diego Gonçalves, clerigo reytor da iglleia de Santiago da villa de Allariz, por min [e en] nome [de Alvaro Gonçalves de] Torrezelles, canonigo [ena iglleia d'Ourense e vycario en dita] iglleia [de Ourense] [...] Pedro [...] Ourense porlo sennor don [...] dita *iglleia d'Allariz* que me deu poder e lizenzia [...] juso scripto *presente por min* [...] dou e outorgo a foro a vos Gonçalvo de Torneyros, clerigo reytor da iglleia de Santa Maria [...] Anvollos Rios, vezynno e morador ena dita villa de Allariz, que soodes peresente, en vosa vyda e a [...] vozes apus vosa morte sendo nomeadas e non sendo nomeadas que sejan vozes aquelas ou aqueles que de dereito herdaren os outros vosos beens. Conven a saber, que vos aforo huna casa con seu forno e con seu yxydo e con seu pardyeyro que he da dita minna iglleia de Santiago, ho qual parte de un cabo con ho pozo de Santiago e doutro cabo con a cabstra de Santyago e detras topa ena casa de San Pedro e ena casa de Esteboo de Queyroaas, e o forno ten a porta contra o dito poço.

Item vos aforo mayns a orta de Santan, assy como ela esta çarrada e murada sobre sy e que dyedes dela e do forno en cada un anno dez marabedis de moeda vella por cada dia de San Martynno de nobembro, a myn e aos reytores que depus min foren ena dita minna

iglleia de Santyago. Item vos aforo mays a herdade de Ferradal e que pagedes dela a min e aos reyttores que depus min foren ena dita minna iglleia de dous en dous annos una teega de trygo ou cada un anno un almude de trygo. Item vos aforo mays una casa que esta ena rua da Praça Pequena que he da dita minna iglleia de Santyago e que me dyedes e pagedes dela en cada un anno a min e aos reyttores que depus min ovyeren a dita minna iglleia corenta marabedis vellos por cada dia de San Martynno do mes de nobenvro. Item vos aforo mays o lugar de Corraas que he a metade del de Santa Clara e a outra metade del he meu, dezem<o> a Deus e avedes de pagar en cada un anno a Santa Clara duas fanegas de paan da metade del. Item vos aforo mays o lugar de Canpelo, que he de Santa Maria a Madre e avedes de dar del a Santa Marya a Madre en cada un anno una teega de paan. Item vos aforo mays o lugar da Caal que he do foro do cabydoo d'Ourense de que abedes de pagar en cada un anno ao dito cabydoo d'Ourense tres fanegas de paan. Item vos aforo mays o lugar de Rubyaas que se chama de Fondo de Vylla, en que agora mora [...]o Rebolaas, he a metade del da iglleia de Santa Maria de Corbylon, que eu tenno aforado da dita iglleia de Santa Maria de Corbylon, e a outra metade he da dita minna iglleia de Santyago.

Esto todo que dito he vos aforo segundo que todo vay demarcado e declarado con todas suas entradas e saydas e jures e dereytos e perteenças por onde quer que as ajan e con dereyto deban de aber, a montes e a fontes e prados e lemedeyros (*sic*) e debesas e arbores e castynneyros con todas suas abguas correntes e bertentes, con tal preyto e condiçon que os ditos lugares e forno e casas que os fagades morar e labrar e reparar as herdades deles e orta de Santan e todaslas outras herdades e cortynnas aos ditos lugares e cousas susoditas perteeçentes e pagedes todoslos foros a min e aos reyttores que depus min vyeren a dita minna iglleia de Santyago e ao cabydoo d'Ourense e a Santa Clara e Santa Marya de Corbylon e a Santa Maria a Madre e que se moren e labren e reparen en tal maneyra como se non percan por mingua de lavor e de todo boo paramento. E he posta condizon que se vos o dito Gonçalvo de Torneyros, clerigo, ou as vosas vozes depus vos o quyserdes vender todo ou parte delo que peremeyramente frontedes con elo a min e aos reyttores que depus min <o>vyeren a dita minna iglleia de Santyago e aos meus herdeyros que meus beens herdaren e que nolo dyedes porlo justo prezo que vos outro por elo der e non o querendo nos tomar nen reçeber entonçes o vendede, deytade, enpenorade a tal peresona ou peresonas¹⁴ que sejan semelabeles de vos que fazan morar e labrar e reparar os ditos lugares e herdades deles e o dito forno e orta de Santan e pagen os ditos foros. E vos todo esto conpryndo eu obrygo os beens da dita minna iglleia e os beens que me son obrigados para vos defender e anparar a dereito de quen qer que vollos quyser tomar ou enbargar ser (*sic*) a dereyto. E eu o dito Gonçalvo de Torneyros, clerigo, que soo presente por min e porlas vozes depus min, asy o reçebo todo de vos o dito Diego Gonçalves, clerigo, esto todo que me assy aforades e obrygo a min e todos meus beens de fazer morar e labrar os ditos lugares e herdades deles e de pagar os ditos foros en cada un anno e de conpryr e aguardar todaslas condyçooes desta carta e cada una delas. E qualquer de nos las ditas partes que esta dita carta quyser quebrantar que non posa e peyte a parte aguardante por nome de pena, postura e interese dez mill marabedis de pares de brancas e a voz del rey outros tantos peyte, e a dita pena pagada ou non pagada esta dita carta e as cousas en ela contyhuudas fyquen fyrmes e vallan eno dito tempo e vozes segundo que dito he.

¹⁴ Repetido «ou peresonas».

Feita ena vylla d'Allariz, dentro ena casa de morada do dito Diego Gonçalves, clérigo, a doze dias do mes de nobembro, anno do nasçemento de noso sennor Jhesu Christo de mill e quatroçentos e oytenta e dous annos.

Testygoos que foron presentes, chamados e rogados: Pero Gonçalves, clérigo de [San Pe]dro de Allariz, e Juan Conde, clérigo, e Diego Gonçalves, Boo Christiaao, vezynnos e moradores ena dita vylla d'Allariz e outros.

E eu Roy [...] de Soutomayor, escribano de camara del rey e reyna nosos sennores e seu notario publico en todoslos seus reynos e sennorios e [notario publico] por meu sennor don Juan e porlo conçello da vylla d'Allariz, con os ditos testigos peresente foy e aquy meu nome e sygno fyz en testy[moyo] de verdade que tal he (*Signo*).

Rodrigo de Soutomayor, notario (*Rubricado*).

24

1486, xaneiro, 7. Allariz.

Diego González, abade de Santiago de Allariz, afora a Fernando Siso, á súa muller Margarida López e a dez voces a cortiña de Fontes por 20 marabedís.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 85. Orixinal, 420 x 153 mm., pergameo.

Sabean quantos esta [carta viren como eu Die]go Gonçalves, abade da iglleia de Santiago da vylla de Allaris, por poder e liçençia que [Alvaro Gonçalves de Torreçelles] ena iglleia d'Ourense e vycario ena dita iglleia de Ourense eno daya[...] don Pedro de Ferreyra, doutor in utroque iure, deyan na dita iglleia de Ourense e por tanto dou [...] [Fernan Syso] [...] vezynno e morador ena dita vylla de Allaris, que sodes presente, [e a vosa mol]ler Margarida Lopes, que he absente, en vosas vydas de vos anvos e a dez voces apuslo pustromeyro de vos [...]nar que sejan voces [...] una voz pus outra per or[de] suçesybe asy que a prem[eyra que nomee a] segunda voz e a segunda que nome a terçeyra voz e a terçeyra que nome a quarta voz e a quarta que nome a quynta voz e a quynta que mone a seysta voz e a seysta que nome a setyma voz e a setyma que nome a oytaba voz e a oytaba nome a nobena voz e a nobena que nome a dezyma voz e asy baan as ditas vosas dez voces nomeadas huna depus [outra, e non sendo] nomeadas que sejan voces aqueles ou aquelas que mays dereytamente herdaren os outros seus [...] pustromeyro que se de vos***. Conven a saber, que vos aforo a cortynna de Fontes que he da dita minna iglleia [de Santiago de Allariz] a qual dita cortynna de Fontes que vos asy aforo parte descontra fondo con a congostra que vay [...] Allaris para Lama de Fontes e doutra parte con outra cortynna que he de foro da iglleia de San Pedro d'Allariz [...]to de cortynna de Garçia Rodrigues de Çarracoos e bay topar ena cortynna de Gonçalves Trygo asy como bay[...]se como bay topar ena dita congostra que bay da dita vylla d'Allaris aa Lama de Fontes. E esta [...] aforo con todas suas entradas e seydas por onde quer que as aja e con dereyto deba de aver con tal pleyto e con[diçon que a] labredes e reparedes en tal maneyra como se ela non perca por mingua de labor e de todo boo paramento e que [...] e aa dita vosa muller e vosas voces depus vos a min e aos reytores que porlo tenpo foren da dita [igleia vynte] marabedis de moeda vella por cada dia de San Martyno do mes de nobembro e do al averedes a dita cortyna [...]rada de todo outro carrego e çenso e trabuto alguun pagando o dyzemo a Deus.

E may he posta condiçon que [vos o] dito Fernan Syso ou a dita vosa muller Margaryda Lopes ou as vosas voces depus vos quyserdes bender, [deytar, enpenar] ou enaleiar ou

trocar ou traspasar a dita cortynna que premeiramente [frontedes con] a dita cortynna a min e aos reyttores que porlo tempo foren da dita minna iglleia de Santyago d'Allaris e que nola dedes porlo justo preço que vos ou[tro por ela der e non] a querendo eu nen os reyttores que porlo tempo foren da dita minna <iglleia> tomar nen rezeber porlo justo preço entonçes a vendede, deytade, enpenade enaleade a tal persona ou personas que sejan semelabelles de vos, que labren e reparen a dita [cortynna e] pagen e aguarden todaslas condiçoens desta carta e cada una delas. E vos todo esto conpryndo e a[guar]dando eu obrigo os outros beens da dita minna iglleia para vos anparar e defender a dereito de quen quer que volla quyser demandar [...]. E eu o dito Fernan Syso que soo presente por min e porla dita minna muller Margarida Lopez, que he absente, e porlas vozes dapus nos, asy a rezebo de vos o dito Diego Gonçalves a dita cortynna e obrigo a min e a todos meus beens e da dita minna muller e as nosas vozes de labraremos e repararemos a dita cortynna e de pagaremos os [ditos] vynte marabedis vellos en cada un anno e de conpryremos e aguardaremos todaslas condiçoens desta carta e cada una delas e qualquer de vos las ditas partes que contra esto que dito he quyser yr ou pasar e ho asy non quyser teer e conpryr e aguardar, queremos e outorgamos que non posa e peyte a parte que ho teer e conpryr e aguardar quyser, por nome de pena postura e interese quynentos marabedis de moeda vella contando huun en tres dyneyros e a voz del rey outros tantos peyte e a dita pena pagada ou non pagada esta dita carta fyque fyirme e valla eno dito tempo e vozes.

Que foy feita e outorgada esta carta ena vylla de Allaris, a sete ditas do mes de janeyro, anno do nasçemento de noso sennor Ihesu Christo de myll e quatroçentos e oytenta e seys annos.

Testigos que foron presentes chamados e rogados: Juan Colaço, clerigo, e Afonso Barbeyro, vesynnos da dita vylla de Allaris e Juan do Março, vezyno e morador en Villar de Peroos e outros.

E eu Rodrigo de Soutomayor escribano de camara del rey e reyna nosos sennores e seu notario publico en todoslos seus reynos e sennorios e notario por noso sennor don Juan e porlo conçello da vylla de Allaris con os ditos testigos presente foy e aquy meu nome fyz en testymoyo de verdade que tal he

(*Signo*) Rodrigo de Soutomayor, notario.

25

1486, abril, 23. Allariz.

Diego González, abade de Santiago de Allariz, afora a Pedro Fernández, crego, e a oito voces unha cortiña no postigo da Zapatería por unha renda anual de vinte marabedís.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 84. Orixinal, 340 x 140 mm., pergameo.

Sabean quantos esta carta de aforamento vyren como eu Diego Gonçalves, abade da iglleia de Santyago da villa de Allaris, que soo peresente por min e en nome da dita minna iglleia con lyçençia e outorydade de Alvaro Gonçalves de Torreçelles, canonigo e razoneyro ena iglleia de Ourense e em ella bycaryo por don Pedro de F[erreira] doutor in utroque iure, dayan ena dita iglleia de Ourense que me deu en esto que se adyante segue [...] dita lyçençia eu o dito notario jusoescripto teno sentado en minnas notas e registryro e por tanto dou e outorgo a foro a vos Pero Ferrnandes, clerigo, que soodes peresente, en vosa vyda e a oyto vozes despous de voso pasamento sendo nomeadas e non sendo nomeados que

sejan voces aquelles ou aquellas que mays de dereito herdaren os outros vosos beens. Conven a saber, que vos aforo a cortynna que jas ao postygo da Çapatarya asy como ella topa eno muro da vylla dez y como descontra huna parte con ho caminno pablyco que bay de porta de Vyllanoba para ponte de Vyllanoba e bay topar eno xxydo de Gonçalvo Trygo e topa ena cortynna que agora traje Pero Neto, *escudeyro*, e contra fondo topa eno ryo A[r]noya, a qual dita cortynna he da dita minna iglleia de Santyago de Allaris. Aforovos a dita cortynna con todas suas entradas e saydas por onde quer que as aja e de dereito deba de aver, con tal preyto e condyçon que a labredes e paredes ben en tal maneyra que non desfallesca por mingua de labor e de boo paramento e que me dyades e pagedes en cada un anno a min e aos reytos que porlo tenpo foren ena dita minna iglleia vynte marabedis de moeda vella por cada dia de San Martynno do mes de nobembro e do al que ajades dyzemo a Deus. E vos esto conpryndo obrigo os beens da dita minna iglleia a vos defender e anparar de quen quer que volla demandar ou enbargar quyser a dereito, pero he posto condyçon que se a quyserdes vender, deytar, supynorar que peremeyramente frontedes con ela a min ou aos reytos que porlo tenpo foren da dita minna iglleia e que nola dyedes porlo justo preço quanto outro por ela der e non na querendo nos tomar nen reçeber porlo justo preço entonçe a bendede, deytade, sopynorade atal persona que seja semellabele de vos que page os ditos vynte marabedis vellos en paz e en salvo a dita iglleia e que non [fa]gades dela manda nin santuario nin unibersaryo a outra iglleia nen mosteyro salvo a estes. E eu o dito Pero Fernandes, clerigo, que soo peresente por min e porlas voces depus¹⁵ min, asy a reço de vos e de Diego Gonçalves esta dita cortynna que me asy aforades e obrygo a min e a todos meus beens e das ditas minnas voces a labrar e reparar a dita cortyna e a pagar ho dito foro e conpryr e aguardar as condyçoens desta carta e cada huna dellas. E qualquer das partes que esta carta quyser brytar que non posa e peyte ao que a conpryr quymentos marabedis de moeda vella e a voz del rey outros tantos peyte e a dita pena pagada ou non pagada esta dita carta e as cousas en ela contyhuudas fyquen fyrmes e vallan segon (*sic*) dito he.

Feita a carta dentro ena dita vylla de Allarys, dentro ena casa de morada do dito Diego Gonçalves, abade da dita iglleia de Santiago, a vynte e tres dias do mes de abryl, anno do nasçemento do noso sennor Ihesu Christo de myll e quatroçentos e oytenta e seys annos. Testigos que foron presentes chamados e rogados: Nuno Feyjoo e Vaasco de Ramoyn e Diego Boon Christiaao, e outros.

E eu Rodrigo de Soutomayor, escribano de camara del rey e reyna nosos sennores e seu notario publico en todoslos seus reynos e sennorios e notario publico por meu sennor don Juan e porlo conçello da vylla de Allariz con os ditos testigos presente foy e aquy meu nome e sygno fys en testymoyo de verdade que tal he.

(*Signo*) Rodrigo de Soutomayor, notario.

26

1491, novembro, 14. Allariz.

Xoán dos Muíños subafora a Xoán de Frieira un terreo de herdade na aira de Frieira polo tempo e voces que el o ten en foro da igrexa de Santiago de Allariz.

B.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 86. Traslado notarial feito polo notario Gabriel García.

¹⁵ Repetido «depus».

Sean quantos esta carta de fuero vieren como yo Juan dos Moynnos, çapatero, vezino e morador en la villa de Allaris, que soy presente, de liçençia e actoridad de Diego Gonçales, abad de Santiago, que esta presente para lo ayuso contenido, e yo el dicho Diego Gonçalez que soy presente vos doy la dicha liçençia e actoridad. E por ende yo el dicho Johan dos Moynnos afuero a vos Johan de Frieria, que sodes presente, por el tiempo e vozes que yo tengo en fuero de la yglesia de Santiago de la villa de Allariz un terreo de herdat que esta en la ayra de Frieria, segund que demarca de un cabo con casas de la posa de Frieyra e de otro cabo parte con el reguero de Frieyra donde esta una avelayra. E afuero vos el dicho terreo, con todas sus entradas e salidas, jures, derechos e pertenesçias que le pertenesçen e pertenesçer deven de derecho a montes e a fontes e a tal pleito e condiçion que lo reparedes en tal manera como no desfalescan por mengua de labor e de todo buen paramiento e que me dedes e paguedes de fuero en cada un anno a my e a mis herederos e subçesores una fanega de çenteo, medida por medida derecha en todo el mes de agosto o de setiembre linpio e seco de polvo e de moynna e de lo al que ayades el dicho terreo libre e quito e desenbargado de todo otro trebuto, cargo e çenso alguno, pagando el diezmo a Dios. E sy lo quesyerdes vender, hechar o enpenar o enagenar que primero frontedes e requirades con ello a mi e a mis herderos e subçesores e nos lo dedes por el justo preçio que vos otro por ello diere e no lo queriendo por el dicho presçio entonçes lo vendet, hechat, enpenat, enagenat a tal persona que sea semejable de vos que labre e repare el dicho terreo e pague el dicho fuero en cada un anno e cunpla las condiçiones desta carta e cada una dellas. E vos esto cunpliendo e aguardando, obligo los bienes de la dicha yglesia que me son obligados para vos defender e anparar a derecho de quien quyer que vos lo demandar e ocupar quesyer durante el dicho tiempo e vozes. E yo el dicho Johan de Frieyra que soy presente asy resçibo de vos el dicho Johan dos Moynnos el dicho fuero por las maneras e condiçiones susodichas e obligo a my e a mis bienes de labrar e reparar el dicho terreo e de pagar el dicho fuero en cada un anno e de conplir las condiçiones desta carta e cada una dellas. E qualquier de nos las dichas partes que contra esto que dicho es quisyer yr e pasar en parte o en todo, queremos e otorgamos que no pueda e que peche e pague de pena e por nonbre de pena, postura e ynterese conbençional a la parte agoardante mill marabedis de moneda vieja e a la voz del rey otros tantos e la dicha pena paga o no una vez o muchas, que esta carta e todo lo en ella contenido quede firme e valga.

Que fue fecha e otorgada en la villa de Allariz, a quatorze dias del mes de nobienbro (*sic*), anno del nasçimiento del nuestro sennor Ihesu Christo de mill e quatroçientos e nobenta e un annos.

Estando presentes por testigos para esto espeçialmente llamados e rogados: Gomez Ogea, escudero, e Gonçalo Çapatero, vezinos de la dicha villa e otros.

E yo Graviel Garçia, escrivano e notario publico en la villa de Allariz e del numero della por el ylustre e muy magnifico sennor don Alonso Pemintel, conde de Benavente, mi sennor, e escrivano e notario publico por el dicho sennor en todas las otras villas e tierras que tiene en el Reyno de Galisya e otrosy escrivano e notario dado por el dicho sennor a las notas e registros que quedaron de Diego de Benavente, notario, las quales yo subçedy e herede, que esta carta segund aquy va, falle en las dichas notas e registros escripta de la letra del dicho Diego de Benavente, lo qual paresçe por la dicha nota que ya avia sydo dada synada e yo la saque de pedimiento del dicho Johan dos Moynnos e de mandado de la justiaçia e por ende segund que estava la escrivida aquy por mi mano propia no mudando sustançia e puse aquy este mi sygno e nonbre acostubrado en fee e testimonio de verdad que tal es (*Signo*).

Graviel Garçia, notario (*Rubricado*).

27

1496, abril, 29. Venres. Allariz.

Xoán Fernández do Piñeiro e Afonso Feixoo, administradores da capela de García Pérez, aforan a Estevo Pérez Serralleiro, á súa muller María Fernández e a cinco voces todos os ben que a dita capela ten nas freguesías de San Trocado e Corbillón por nove faneigas de centeo, un porco chamuscado e pan.

A.- AHPOU, Pergameos, Clero, Santiago de Allariz, carp. 6, nº 87. Orixinal, 270 x 334 mm., pergameo.

Sepan quantos esta carta de fuero vieren como nos Juan Ferrnandes do Pineyro, clerigo de Santa Maria de Bobeda, por poder que tengo de los clerigos confrades del Corpus Christi e Afonso Feyjoo por poder que asy mysmo tengo de los feligreses de la igllesia de Santiago de la villa de Allaris, los quales poderes yo el notario ayuso escripto tengo sentados en mys notas e registro e aquy non van ynsertos por su prolixidat. Por ende nos los dichos Juan Ferrnandes do Pinneyro e Afonso Feyjoo que somos presentes por virtud de los poderes que tenemos para lo ayuso contenydo e para reger e admynstrar la capela e bienes de Garçia Perez, defunto que Dios aya, veyendo que es prol e utilidat de la dicha capela, otorgamos e conoscoemos que aforamos a vos Esteboo Perez Serralleyro, que sodes presente, e a vuestra muger Maria Ferrnandes, que es absente, en vuestra vida de vos anbos e a çinco voces despues del falleçimiyento del postrimero de vos, asy quel postrimero de vos al tienpo de vuestro finamyento nonbre la primera voz e la primera nonbre la segunda e la segunda nonbre la terçera e asy vayan las dichas çinco voces nonbradas subçesyvemente una en pos de otra, e non seyendo nonbradas que sea voz aquel o aquellos que de derecho heredar los otros vuestros bienes. Conbiene a saber, que vos aforamos todos los lugares e heredades e casas e¹⁶ paredieyros e arbores, sotos, prados, pastos, montes rotos e por ronper que la dicha capela de Garçia Perez tyene en las feligresias de San Trocado e Corbillon por doquyer e en qualquyer manera que vayan e pertenescan a la dicha capela con todas sus entradas e salidas, jures, derechos e pertinençias que les pertenesçen e pertenesçer deben a montes e a fontes a tal pleito e condiçion que moredes e probedes e labredes e reparedes los dichos lugares e las heredades dellos como non desfalescan por mengua de labor e de todo buen paramento e que dedes e paguedes de fuero en cada un anno a nos e a los admynstradores que despues de nos fuere de la dicha capela nuebe fanegas de çenteno medidas por medida derecha, limpio de polvo e de moynna en todo el mes de agosto o de setienbro e un puerco chamuscado que se a de resçebir por natal el pan en los dichos lugares e el puerco e (sic) en la dicha villa de Allariz en casa de vos el dicho Esteboo Perez e de las dichas vuestras voces despues de vos que sean en la dicha villa.

E es puesto condiçion que sy quesyerdes vender, echar o enpennar o enagenar o traspasar los dichos lugares o parte dellos que primero frontedes e requyrades con ello a nos e a los admynstradores que por el tienpo fueren de la dicha capela e nos lo dedes por el justo presçio que vos otro por ello diere e non lo queriendo por el dicho justo presçio tomar nin resçebir para la dicha capela entonçes vendet, echat, enpennat, enagenat e traspasat a tal persona que sea semalable de vos que more, labre e repare los dichos lugares e cada uno dellos e pague el dicho fuero en cada un anno e cunpla las condiçiones desta carta e cada una dellas. Otrosy con condiçion que la voz que despues de vos subçediere en el dicho fuero sea obligado de se presentar ante nos o ante los tenedores de la dicha capilla que admynstraren sus bienes del dia del falleçimiyento del primero de vos fasta treynta dias a nonbrarse por voz e asy lo fagan las otras voces subçesyvemente una en pos de otra fasta ser fenesçidas sub pena de ser vaco el dicho fuero.

¹⁶ Repetido «e».

E vos esto conpliendo e aguardando obligamos los bienes de la dicha capela para vos defender e anparar a derecho de quyenquyer que voslo demandar e ocupar quisyer durante el dicho tiempo e voces e yo el dicho Esteban Perez que soy presente por my e en nonbre de la dicha my muger e voces asy resçibo <|>a voz del dicho fuero por las maneras e condiçiones susodichas e obligo a my e mys bienes e de la dicha my muger e voces de morar, labrar e reparar los dichos lugares e de pagar el dicho fuero en cada un anno e de conplir las condiçiones desta carta e cada una dellas. E qualquyera de nos las dichas partes que contra esto que dicho es quesyer yr o pasar en parte o en todo queremos e otorgamos que non pueda e que peche e pague de pena e por nonbre de pena, postura e ynterese conbençional a la parte aguardante myll maravedies de moneda vieja e a la voz del rey otros tantos e la dicha pena pagada o no, una vez o mucha,s que esta carta e todo lo en ella contenydo quede firme e valga. E renunçiamos todas leys, fueros, derechos que contra lo que dicho es podriamos aver, dezir e alegar que queremos e otorgamos que nos non valgan, espeçialmente renunçiamos la ley que dyse que general renunçiaçion non valga e porque sea cierto e non venga en dubida otorgamos ende dello esta carta en la dicha razon por ant'el notaryo publico e testigos de yuso escriptos.

Que fue fecha e otorgada en la igllesia de Santiago de la dicha villa de Allariz, dia vienes, veynte e nueve dias del mes de abril, anno del nasçimiyento del nuestro sennor Jhesu Christo de myll e quatroçentos e nobenta e seys annos. Estando presentes por testigos para esto espeçialmente llamados e rogados: Nuno Feyjoo, escudero, e Pedro de Castro e Afonso Rodrigues de Villarino, clerigos capellanes de la capilla de don Juan, my sennor, e [...] de Bolanno, çapatero, vesinos de la dicha villa e otros.

E yo Diego de Benabente, escrivano e notaryo publico por el rey e reyna, nuestros sennores en la su corte e en todos los sus reynos e sennorios e notaryo publico en la villa de Allariz por don Juan Pemyntel my sennor e por el conçejo dese lugar, a todo lo que dicho es, en uno con los dichos testigos presente fue e lo escrivi e por ende aquy my nonbre e sygno fys en testimonio de verdat que tal es (*Signo*).

Diego de Benavente (*Rubricado*).

Índice Toponímico

ALLARIZ (Allaris, Allariz): 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27.
notario: 5, 6 / vila: 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 / xuíz:
2, 3

Avol: ¿conc. Ramirás, prov. Ourense?- 5.
casal: 5

Barreiros: Santiago de Allariz, conc. Allariz, prov. Ourense.- 21
lugar: 21

Barrio: ¿f^a de San Xoán de Seoane, conc. Allariz, prov. Ourense?- 9
herdade: 9

BATUNDEIRA, A (Batondeira): f^a Santa Marta de Velle, conc. e prov. Ourense.- 8.
orde: 8

CAL, A (Caal): Santiago de Folgoso, conc. Allariz, prov. Ourense.- 23.

CAMPELO (Canpelo): f^a San Trocado de San Trocado, conc. Allariz, prov. Ourense.- 23.
lugar: 23

Casdonberce.- 13.

COIRA, A (Coiraas): f^a Santiago de Folgoso, conc. Allariz, prov. Ourense.- 23.
lugar: 23

ESCUDEIROS (Escudeiros): f^a San Xoán de Escudeiros, conc. Ramirás, prov. Ourense.- 5.
casal: 5.

Espinnoso [termo de Allariz]: conc. Allariz, prov. Ourense.- 19.

FERRADAL, O: San Cibrao de Covas, conc. Pereiro de Aguiar, prov. Ourense.- 23.

- FRIEIRA, A: fª Santiago de Allariz, conc. Allariz, prov. Ourense.- 1, 26.
 aira: 26 / pousa: 26 / regueiro: 26
- FORXÁS DE MONTES (Frojaas): San Xoán de Seoane, conc. Allariz, prov. Ourense.- 16.
 aldea: 16
- GALICIA (Galisyá).- 26.
 reino: 26
- LIMIA (Limia, Lymia): prov. Ourense.- 2, 5, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16
 terra: 2, 5, 8, 10, 12, 13, 14, 15, 16
- Ortigueiro de Laga:** fª Santiago de Allariz, conc. Allariz, prov. Ourense.- 18
OURENSE (Ourense, Ourens): 3, 4, 7, 8, 11, 21, 23, 24, 25
 bispado: 4, 21 / bispo: 7 / cidade: 7, 11 / deanado: 3 / igrexa: 8, 21, 23, 24, 25 / notario: 7
- Pineiro: vid. San Salvador, O.
ROMA: 4.
 igrexa: 4
- RUBIÁS (Ruviaas): San Breixo de Espiñeiros, conc. Allariz, prov. Ourense.- 5, 23.
 casal: 5
 lugar: 23
- SABADELLE (Sabadelle): fª San Martiño de Sabadelle, conc. Pereiro de Aguiar, prov. Ourense.- 8.
San Fitoyro: vid. San Vitorio.
- SAN LOURENZO DE PIÑOR (Pynnor): conc. Barbadás, prov. Ourense.- 10.
 crego: 10
- SAN LOURENZO DE SIABAL (San Lourenço de Seabal): conc. Paderne de Allariz, prov. Ourense.- 20.
 capelán: 20
- SAN PEDRO DE ALLARIZ (San Pedro de Allaris): conc. Allariz, prov. Ourense.- 5, 17, 23.
 casa: 23 / igrexa: 5
- SAN SALVADOR, O / ¿ERMIDA DO PIÑEIRO? (San Salvador do Pineiro, Pineiro): fª Santiago de Allariz, conc. Allariz, prov. Ourense.- 18, 21.
 freguesía: 18, 21.
- SAN TROCADO DE SAN TROCADO (San Torcado): conc. Allariz, prov. Ourense.- 27.
 freguesía: 27.
- SAN VITORIO (San Fitoyro): fª San Vitorio da Mezquita, conc. Allariz, prov. Ourense.- 9, 22.
- SAN XOÁN DE SEOANE (Sayoane de Saa): fª San Xoán de Seoane, conc. Allariz, prov. Ourense.- 9.
 igrexa: 9.
- SANTA BAIÁ DE URRÓS (Santa Vaya de Urroos): conc. Allariz, prov. Ourense.- 11, 12, 13.
 crego: 11, 12. / igrexa: 13.
- SANTA CLARA DE ALLARIZ (Santa Clara): Allariz, conc. Allariz, prov. Ourense.- 23.
- SANTA CRISTINA DE FREIXO (Santa Christina de Freixo / Freixo, Santa Christina): conc. Celanova, prov. Ourense.- 9, 10.
 crego: 9, 10.
- SANTA MARÍA A MADRE (Santa Marya a Madre): Ourense, conc. e prov. Ourense.- 23.
Santa María ... Anvollos Rios: ¿?.- 23.
 igrexa: 23.
- SANTA MARÍA DE BÓVEDA: conc. Vilar de Barrio, prov. Ourense.- 27.
 crego: 27.
- SANTA MARÍA DE CORVILLÓN (Santa Maria de Corbylon, Corbillon): conc. A Merca, prov. Ourense.- 23, 27.
 freguesía: 27
- SANTA MARÍA DE MEIRE (Santa Maria de Vilanova): conc. Allariz, prov. Ourense.- 14.
- SANTA MARÍA A REAL DE XUNQUEIRA DE AMBÍA (Santa Maria de Junqeyra): conc. Xunqueira de Ambía, prov. Ourense.- 16
- SANTIAGO DE ALLARIZ (Santiago, Santiago de Allaris, Santiago de Allariz, Santyago de Allaris): 1, 2, 3, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27.
 claustra: 23. / igrexa: 1, 2, 3, 4, 5, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27.
- SANTIAGO DE FOLGOSO (Santiago de Felgoso): conc. Allariz, prov. Ourense.- 7.
 freguesía: 7.
- SANTO DOMINGO DE ZAMORA (San Domingo de Çamora): conc. e prov. Zamora.- 5.
 prior: 5.
- SANTO ESTEVO DE ALLARIZ (Santo Estevo): conc. Allariz, prov. Ourense.- 20.
 freguesía: 20.
- SOUTOMAIOR (Soutomayor): fª Santiago de Soutomaior, conc. Taboadela, prov. Ourense.- 16.
- VILABOÁ: fª Santo Estevo de Allariz, conc. Allariz, prov. Ourense.- 20.
 aldea: 20.
- Vilar de Peroos:** ¿?.- 24.

Índice Onomástico

- Afonso, don [1417]: 10.
 ◆ rei
 [Afonso]
- Afonso Barbeiro [1486]: 24.
 ✕ veciño de Allariz
 [Afonso Barbeyro]
- Afonso de Frieira [1437]: 18.
 ◆ zapateiro
 ❖ marido de Constanza López
 [Afonso de Frieira]
- Afonso de Vilalba [1444]: 19.
 ✕ veciño de Allariz
 [Afonso de Vilalba]
- Afonso Eanes Novo [1454]: 21.
 ◆ criado de Nuno González, crego de Santiago de Allariz
 ❖ marido de Tareixa Pérez
 [Afonso Yanes Novo / Afonso Novo]
- Afonso Feixoo [1496]: 27.
 ◆ procurador dos fregueses de Santiago de Allariz
 [Afonso Feyjoo]
- Afonso Fernández [1405-1419]: 6, 12, 13, 14, 15.
 ◆ notario de Allariz: 6.
 ◆ notario do rei en Allariz e Limia: 12, 13, 14, 15.
 [Afonso Fernandes: 6, 12, 14, 15; Afonso Fernandes: 13]
- Afonso Fernández [1448]: 20.
 ◆ xastre
 ✕ veciño de Ourense
 [Afonso Fernandes]
- Afonso García [1404]: 5
 ❖ fillo de García Martínez, escribán, e Elvira Pérez
 [Afonso García]
- Afonso García Ceboleiro [RIP: 1419]: 13.
 [Afonso García Çeboleyro / Afonso García]
- Afonso García de Allariz [1353]: 1.
 ◆ zapateiro
 [Afonso García d'Allaris]
- Afonso Martínez [1444]: 19.
 ◆ zapateiro
 ✕ veciño de Allariz
 [Afonso Martines]
- Afonso Rodríguez de Villarino [1496]: 27.
 ◆ crego capelán da capela de don Xoán Pimentel
 ✕ veciño de Allariz
 [Afonso Rodrigues Villarino]
- Águeda, dona [1404]: 5
 ◆ titular de capela
 ❖ muller de Martiño Eanes
 [Águeda]
- Aldonza García [1417-1419]: 8, 12, 13, 14, 15.
 ❖ muller de Pedro Estévez, ferreiro (1º): 13.
 ❖ muller de Xil Borraxo (2º): 8, 12, 13, 14, 15.
 ✕ veciña de Allariz: 8, 12, 13, 14, 15.
 [Aldonça García]
- Aldonza Pérez [1353]: 1.
 ❖ filla de Xoán Pérez Neto
 [Aldonça Peres]
- Alonso Pimentel, don: 26.
 ◆ conde de Benavente
 [Alonso Pemintel]
- Álvaro Borraxo [1454]: 21.
 ◆ notario
 [Alvaro Borrajo]
- Álvaro de Lodoselo [1444]: 19.
 ◆ criado de Nuno González de Soutelo, escudeiro
 [Alvaro de Lodoselo]
- Álvaro de Pazos [1454]: 21.
 [Alvaro de Paaços]
- Álvaro Fernández de GRAAO [1417]: 10.
 ◆ xuíz de Allariz
 [Alvar/Alvaro Fernandes de Graao]
- Álvaro González de Torrecelles [1482-1486]: 23, 24, 25.
 ◆ cóngo de Ourense
 ◆ racioneiro de Ourense
 ◆ vigairo da Catedral de Ourense
 [Alvaro Gonçalves de Torreçelles: 24, 25; Alvaro Gonçalves de Torrezelles: 23]
- Ares CANPAYRO [RIP: 1406]: 7.
 ◆ notario de Allariz
 ❖ marido de Constanza Gómez
 [Ares Canpayro]
- Ares González de Sorgia [1405]: 6.
 ◆ alcalde de Allariz
 [Ares Gonçalves de Sorgia]
- Ares Martínez [RIP: 1406]: 7.
 ✕ veciño de Allariz
 [Ares Martines]
- Constanza Eanes [1419]: 13.
 [Costança Anes]
- Constanza Eanes [1435]: 17.
 [Costança Yanez]
- Constanza Gómez [1406]: 7.
 ❖ viúva de Ares CAMPAYRO, notario de Allariz
 [Costança Gomes]
- Constanza López [1437]: 18.
 ❖ muller de Afonso de Frieira, zapateiro
 [Costança Lopes]
- Constanza Rodríguez [1406]: 7.
 ❖ viúva de Martiño González, notario
 [Costança Rodrigues]
- Diego Álvarez [1437]: 18.
 [Diego Alvares]
- Diego de Benavente [1491-1496]: 26, 27.
 ◆ notario público polo rei e raíña: 27.
 ◆ notario público en Allariz por Xoán Pimentel e polo concello de Allariz: 27.
 ◆ notario: 26.
 [Diego de Benavente / Benabente]
- Diego de Ribeira [1448]: 20.
 ❖ pai de Xoán de Ribeira
 [Diego de Ribeyra]

- Diego González [1417-1427]: 8, 16.
 ◆ notario do rei en Allariz: 8.
 ◆ notario do rei en Allariz e Limia: 16.
 [Diego Gonçalves]
- Diego González [1473-1491]: 22, 23, 24, 25, 26.
 ◆ crego reitor de Santiago de Allariz [1473]: 22, 23.
 ◆ abade de Santiago de Allariz [1486-1491]: 24, 25, 26.
 [Diego Gonçalves: 22, 23, 24, 25; Diego Gonçalves: 22, 26; Diego González: 26]
- Diego González, Bo Cristián [1473-1486]: 22, 23, 25.
 ✕ veciño de Allariz: 22, 23.
 [Diego Gonçalves, Boo Christiaao / Diego Boo Christiaao]
- Diego González da Praza [1353]: 1.
 ◆ zapateiro
 [Diego Gonçalves da Praça]
- Diego González Tibaldo [1417]: 8, 13.
 [Diego Gonçalves Tibaldo]
- Diego Paaz [1437-1448]: 18, 20, 21.
 ◆ escribán do rei
 ◆ notario do concello de Allariz
 [Diego Paaz]
- Diego Tizón [1404]: 5.
 [Diego Tizon]
- Domingo García [1404]: 5
 ❖ fillo de García Martínez, escribán, e Elvira Pérez
 [Domingo García]
- Domingo Mouro [1405-1419]: 6, 13, 14, 15.
 ◆ zapateiro: 6, 13, 14, 15.
 ✕ veciño de Allariz: 13, 14, 15.
 [Domingo Mouro]
- Elvira Pérez [RIP: 1404]: 5
 ❖ muller de García Martínez, escribán
 ❖ nai de Afonso García, Domingo García e Gonzalo García
 [Elvira Peres]
- Estevo de Queiroás [1482]: 23.
 [Estebo de Queyroaas]
- Estevo do Roxo [1405-1417]: 6, 9, 10.
 ◆ zapateiro: 6, 9, 10
 ✕ veciño na rúa da Zapatería (Allariz): 9, 10
 [Estevo/Estevo do Rojo]
- Estevo GENRRO de Padrón [1437]: 18.
 ✕ veciño de Allariz
 [Estevo Genrro de Padron]
- Estevo Pérez Serraleiro [1496]: 27.
 ❖ marido de María Fernández
 [Estebo Perez Serralleyro / Estebo Perez / Esteban Perez]
- Esteban Pérez
- Estevo Xiráldez [1380]: 2.
 ◆ notario polo duque en Allariz e en Terra de Limia polo rei.
 [Estevo Giraldes / Giraldez]
- Fernando Calderón [1454]: 21.
 ◆ cóengo de Ourense
 ◆ vigairo xeral do bispado de Ourense
 ◆ bacharel en Decretos
 [Ferrand Calderon]
- Fernando da Laxa [1454]: 21.
 ◆ escudeiro
 [Ferrand da Laja]
- Fernando González [1395-1406]: 3, 7.
 ◆ home de Xoán de Castro, vigairo de Deanado de Ourense: 3
 ◆ mercador: 7
 [Fernan Gonçalves]
- Fernando González [1417]: 10.
 ◆ crego de Piñor
 ✕ veciño de Allariz
 [Fernan Gonçalves]
- Fernando Pérez [1405-1417]: 6, 8.
 ◆ zapateiro
 ✕ veciño de Allariz
 [Fernando Peres: 6; Fernan Peres: 8]
- Fernando Rodríguez [1417]: 9, 10.
 ◆ crego de Santa Cristina de Freixo: 9, 10.
 ❖ fillo de Rodrigo Méndez: 9.
 [Fernan Rodrigues]
- Fernando Rodríguez [RIP: 1473]: 22.
 ◆ crego
 [Ferrand Rodrigues / Fernando Rodrigues]
- Fernando Siso [1486]: 24.
 ❖ marido de Margarida López
 ✕ veciño de Allariz
 [Fernan Syso]
- Francisco Afonso, don [1419]: 11.
 ◆ bispo
 [Francisco]
- Francisco Martínez [1404]: 5
 xastre
 [Francisco Martines]
- Gabriel García: 26.
 ◆ notario por Alonso Pimentel, conde de Benavente
 [Graviel García]
- García Eanes [1353]: 1.
 ◆ xuíz de Allariz
 [García Anes]
- García González Tibaldo [1435]: 17.
 ◆ crego
 ✕ veciño de Allariz
 [García Gonçalves Tybaldo]
- García Martínez [1404 / RIP: 1405]: 5, 6.
 escribán: 5.
 ✕ veciño de Allariz: 5, 6.
 ❖ marido de Elvira Pérez: 5.
 ❖ nai de Afonso García, Domingo García e Gonzalo García: 5.
 [García Martines]
- García Pérez [1395-1419 / RIP: 1496]: 3, 4, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15, 27.
 ◆ crego prelado de Santiago de Allariz: 3.
 ◆ crego reitor de Santiago de Allariz: 4, 6, 8, 11, 12, 13, 14, 15.
 ◆ capela de: 27.
 [García Peres]
- García Rodríguez de Zarracós [1486]: 24.
 [García Rodrigues de Çarracoos]

- García Zapateiro [1454]: 21.
[Garçia Çapateiro]
- Gómez Eanes [1404]: 5.
◆ notario do rei en Allariz e Terra de Limia
[Gomes Eanes / Yanes]
- Gómez Lourenzo [1395]: 3.
◆ pedreiro
❖ marido de Sancha Pérez
[Gomes Lourenço]
- Gómez Oxea [1491]: 26.
◆ escudeiro
✠ veciño de Allariz
[Gomez Ogea]
- Gómez Pérez [1444]: 19.
◆ mercader
❖ marido de Tareixa García
[Gomes Peres]
- Gonzalo Conde [1419]: 13.
[Gonçalvo Conde]
- Gonzalo de Torneiros [1482]: 23.
◆ crego reitor de Santa María ... Ambos os Ríos
✠ veciño de Allariz
[Gonçalvo de Torneyros]
- Gonzalo do Loureiro [1427]: 16.
[Gonçalvo do Loureiro]
- Gonzalo d'Osmo [1353]: 1.
◆ zapateiro
[Gonçalvo Dosmo]
- Gonzalo Eanes [1417-1419]: 8, 12.
◆ pedreiro
[Gonçalvo Anes]
- Gonzalo Eanes [1444]: 19.
◆ carniceiro
[Gonçalo Yanes]
- Gonzalo García [1404]: 5.
❖ fillo de García Martínez, escribán, e Elvira Pérez
✠ veciño de Allariz (Praza de Santiago)
[Gonçalvo Garçia]
- Gonzalo Mourisco [1417-1419]: 9, 10, 12.
◆ zapateiro: 9, 10, 12.
✠ veciño de Allariz: 9, 12.
[Gonçalvo Mourisco]
- Gonzalo Pérez [1427]: 16.
✠ veciño de Soutomaior
[Gonçalvo Peres]
- Gonzalo Polgares
✠ veciño de Allariz
[Gonçalvo Polgares]
- Gonzalo Rodríguez [1406]: 7.
✠ veciño de Sabadelle
[Gonçalvo Rodrigues]
- Gonzalo Rodríguez do Portelo [1473]: 22.
◆ zapateiro
✠ veciño de Allariz
[Gonçalvo Rodrigues do Portelo]
- Gonzalo Trigo [1486]: 24, 25.
[Gonçalvo Trygo]
- Gonzalo Zapateiro [1491]: 26.
✠ veciño de Allariz
[Gonçalo Çapatero]
- Inés Pérez [1437-1444]: 18, 19.
❖ muller de Nuno González de Soutelo,
escudeiro
✠ veciña de Allariz
[Eynes Peres]
- Lois Rodríguez [RIP:1473]: 22.
❖ marido de María Pérez
[Loys Rodrigues]
- Lopo Fernández [1406]: 7.
◆ notario de Ourense polo bispo e a igrexa de
Ourense
[Lopo Fernandes]
- Lourenzo de Outeiro [1437]: 18.
✠ veciño de Allariz
[Lourenço d'Outeiro]
- Lourenzo Domínguez [1419]: 12.
◆ correiro
[Lourenço Domingues]
- Lourenzo Eanes [1380]: 2
◆ crego reitor de Santiago de Allariz
[Lourenço Eanes]
- Lourenzo Eanes [1417]: 8.
◆ zapateiro
✠ veciño de Allariz
[Lourenço Anes]
- Lourenzo Pérez de Bobadela [1448]: 20.
❖ marido de Tareixa Rodríguez
✠ veciño de Allariz
[Lourenço Peres de Bobadela / Lourenço Peres]
- María Domínguez [1427]: 16.
❖ muller de Rodrigo González Angazo
✠ veciña de Froxán
[Maria Domingues]
- María Fernández [1496]: 27.
❖ muller de Estevo Pérez Serralleiro
[Maria Fernandes]
- María García [1419]: 12.
❖ muller de Xoán Galego
[Maria Garçia]
- María Pérez [1435]: 17.
❖ muller de Pedro Vidal
✠ veciña de Allariz
[Maria Peres]
- María Pérez [1473]: 22.
❖ viúva de Lois Rodríguez
[Maria Peres]
- María Pérez de Requeixo [1395]: 3.
[Maria Peres de Riqueixo]
- Margarida López [1486]: 24.
❖ muller de Fernando Siso
✠ veciña de Allariz
[Margarida / Margaryda Lopes]
- Mariña González Carreja [1419]: 14.
[Marinna Gonçalves Carreja]
- Martiño Eanes [1404]: 5.
◆ titular de capela
❖ marido de dona Águeda
[Martinno Anes]
- Martiño Estévez [1395]: 3.
◆ zapateiro
[Martinno Estevees]

- Martiño González [RIP: 1406]: 7.
 ◆ notario de Ourense
 ❖ marido de Constanza Rodríguez
 [Martinho Gonçalves]
- Martiño Pérez [1353]: 1.
 ❖ fillo de Xoán Pérez Neto
 [Martinho Peres]
- Nuno Feixoo [1486-1496]: 25, 27.
 ◆ escudeiro: 27.
 ✕ veciño de Allariz: 27.
 [Nuno Feijoo: 25; Nuno Feijoo: 27]
- Nuno González [1427-1454]: 16, 20, 21.
 ◆ crego reitor de Santiago de Allariz: 16.
 ◆ prelado de Santiago de Allariz: 20, 21.
 [Nuno Gonçalves: 16, 20, 21; Nuno Gonçalves: 20]
- Nuno González de Soutelo [1437-1444]: 18, 19.
 ◆ escudeiro, vasalo do rei: 19.
 ❖ marido de Inês Pérez: 18, 19.
 ✕ veciño de Allariz: 18.
 [Nuno Gonçalves de Soutelo / Nuno Gonçalves: 18, 19; Nuno Gonçalves de Soutelo: 19]
- Nuno PIQUES [1444]: 19.
 ◆ criado de Nuno González de Soutelo, escudeiro
 [Nuno Piques]
- Pedro, don [1396]: 4.
 ◆ bispo de Ourense
 [Pedro]
- Pedro Afonso [1404]: 5.
 zapateiro
 [Pero Afonso]
- Pedro de Castro [1496]: 27.
 ◆ crego capelán da capela de don Xoán Pimentel
 ✕ veciño de Allariz
 [Pedro de Castro]
- Pedro de Cea [1406]: 7.
 ◆ carnicero
 ✕ veciño de Ourense
 [Pero de Cea]
- Pedro de Ferreira, don: [1486]: 24, 25.
 ◆ deán de Ourense
 ◆ doutor en utroque iure
 [Pedro de Ferreyra]
- Pedro de Sanfiz [1419]: 12, 13, 14, 15.
 ◆ zapateiro
 ✕ veciño de Allariz
 [Pero de Sanfuis]
- Pedro de Silva, don frei [1454]: 21.
 ◆ bispo de Ourense
 [Pedro de Silva]
- Pedro Eanes da Zapatería de Allariz [1380]: 2.
 ❖ pai de Xoán Pérez
 [Pero Anes da Zapateria d'Allaris]
- Pedro Eanes do Morado [1417]: 8.
 ✕ veciño de Allariz
 [Pero Anes do Morado]
- Pedro Estévez [RIP: 1419]: 13, 15.
 ◆ ferreiro: 13, 15.
 ❖ primeiro marido de Aldonza García: 13.
 [Pero Esteves]
- Pedro Fernández [1417]: 9, 10.
 ◆ carnicero
 [Pero Fernandes]
- Pedro Fernández [1486]: 25.
 ◆ crego
 [Pero Fernandes]
- Pedro González [1482]: 23.
 ◆ crego de San Pedro de Allariz
 ✕ veciño de Allariz
 [Pero Gonçalves]
- Pedro Neto [1486]: 25.
 ◆ *escudeyro*
 [Pero Neto]
- Pedro Vázquez [1435]: 17.
 ◆ notario de Allariz
 [Pero Vasques]
- Pedro Vidal [1435]: 17.
 ❖ marido de María Pérez
 ✕ veciño de Allariz
 [Pero Vydal]
- Rodrigo da Costa [1454]: 21.
 ◆ escudeiro do bispo de Ourense
 [Roy da Costa]
- Rodrigo de Soutomaior [1482-1486]: 17, 23, 24, 25.
 ◆ escribán de cámara dos reis
 ◆ notario por don Xoán Pimentel e polo concello de Allariz
 [Rodrigo de Soutomayor]
- Rodrigo do QUANTO [1444]: 19.
 [Roy do Quanto]
- Rodrigo Eanes [1395]: 3.
 ◆ xuiz de Allariz
 [Rodrigo Yanes]
- Rodrigo Eanes das Tendras [1395]: 3.
 [Rodrigo Yanes das Tendras]
- Rodrigo Feixoo [1444]: 19.
 [Roy Feijoo]
- Rodrigo Fernández [1427]: 16.
 ◆ crego de Santo Estevo de Allariz
 ✕ veciño de Allariz
 [Roy Fernandes]
- Rodrigo García [1395]: 3.
 ◆ crego de San Trocado
 [Roy Garçia]
- Rodrigo *García* [1473]: 22.
 ◆ notario
 [Roy *Garçia*]
- Rodrigo González [1417]: 9, 10.
 ◆ sobriño de Xoán Pérez Neto: 9.
 ✕ veciño de Allariz: 9.
 [Roy Gonçalves]
- Rodrigo González Angazo [1427]: 16.
 ❖ marido de María Domínguez
 ✕ veciño de Froxán
 [Roy Gonçalves Angaço]
- Rodrigo González Besteiro [1435]: 17.
 ✕ veciño de Allariz
 [Roy Gonçalves Besteyro]
- Rodrigo González de Tapia [1396]: 4.
 ◆ tesoureiro da Catedral de Ourense
 ◆ vigairo xeral do Bispado de Ourense polo bispo don Pedro

- Rodrigo [Roy Gonçalves de Tapea; Rodericus de Tapia] Lourenzo [1353]: 1.
 ◆ herdeiro de Xoán Pérez Neto
 [Roy Lourenço]
- Rodrigo Méndez [RIP: 1417]: 9.
 ◆ pai de Fernando Rodríguez, crego de Santa Cristina de Freixo
 [Roy Meendes]
- Sancha Pérez [1395]: 3.
 ❖ muller de Gómez Lourenzo, pedreiro
 [Sancha Peres]
- Sueiro Eanes de Parada [1406]: 7.
 [Sueyro Eans de Parada]
- Tareixa Eanes [1406]: 7.
 ❖ muller de Xoán Afonso
 ✠ veciña na rúa de San Pedro (Allariz)
 [Tareixa Anes]
- Tareixa García [1444]: 19.
 ❖ muller de Gómez Pérez, mercader
 [Tareixa Garçia]
- Tareixa Gatiña [1435]: 17.
 [Tereja Gatyna]
- Tareixa Pérez [1454]: 21.
 ❖ muller de Afonso Novo, criado de Nuno González
 [Tereixa Peres]
- Tareixa Rodríguez [1417]: 9.
 ◆ criada de Fernando Rodríguez, crego de Santa Cristina de Freixo
 [Tereixa Rodrigues]
- Tareixa Rodríguez [1448]: 20.
 ❖ muller de Lourenzo Pérez de Bobadela
 ✠ veciña de Allariz
 [Tereixa Rodrigues]
- Vasco [1435]: 17.
 ◆ criado de Xoán Díaz
 ✠ veciño de Allariz
 [Vaasco]
- Vasco de Ramuín [1486]: 25.
 [Vaasco de Ramoyñ]
- Vasco de Ouxea [1395]: 3.
 ◆ escudeiro
 [Vaasco de Ougea]
- Vasco Fernández das Tendas [1417]: 10.
 ◆ mercador
 ✠ veciño de Allariz
 [Vaasco Fernandes das Tendas]
- Vasco Pérez [1419]: 11, 12, 13.
 ◆ crego de Santa Baía de Urrós: 11, 12.
 ◆ crego reitor de Santa Baía de Urrós: 13.
 ◆ crego: 14.
 [Vaasco Peres]
- Xil Borraxo [1417]: 8, 12, 13, 14, 15.
 ❖ marido de Aldonza García
 ✠ veciño de Allariz
 [Gill/Gil Borraxo]
- Xil Piñeira [1444]: 19.
 ◆ escribán do rei
 [Gill Pineyra]
- Xoán, don [24, 25]: vid. Xoán Pimentel.
- Xoán Afonso [1406]: 7.
 ❖ marido de Tareixa Eanes
 ✠ veciño na rúa de San Pedro (Allariz)
 [Johan Afonso]
- Xoán Afonso [1427]: 16.
 ◆ xastre
 ✠ veciño de Allariz
 [Johan Afonso]
- Xoán Colazo [1404]: 5.
 ◆ home de Diego Tizón.
 [Johan Colaço]
- Xoán Colazo [1486]: 24.
 ◆ crego
 ✠ veciño de Allariz
 [Juan Colaço]
- Xoán Conde [1482]: 23.
 ◆ crego
 ✠ veciño de Allariz
 [Johan Conde]
- Xoán de Castro [1395]: 3.
 ◆ vigairo do Deanado de Ourense
 [Johan de Castro]
- Xoán de Caldelas [1427]: 16.
 [Johan de Caldelas]
- Xoán de Frieira [1491]: 26.
 [Johan de Frieira / Frieira]
- Xoán de Nóvoa [1406]: 7.
 [Johan de Novoa]
- Xoán de Ribeira [1448]: 20.
 ❖ fillo de Diego de Ribeira
 [Juan de Ribeyra]
- Xoán de Santiago [1417]: 10.
 ✠ veciño de Allariz
 [Juan de Santiago]
- Xoán de SANYOAN [1406]: 7.
 ◆ carniceiro
 ✠ veciño de Ourense
 [Johan de Sanyon]
- Xoán do Fontenlo [1417-1419]: 8, 12, 13, 14, 15.
 ◆ zapateiro: 12, 13, 14, 15.
 ✠ veciño de Allariz: 12, 13, 14, 15.
 [Johan do Fonteenlo]
- Xoán do Marzo [1486]: 24.
 ✠ vecino de Vilar de PEROOS
 [Juan do Março]
- Xoán Díaz
 ✠ veciño de Allariz
 [Juan Días]
- Xoán dos Muíños [1491]: 26.
 ◆ zapateiro
 ✠ veciño de Allariz
 [Juan / Johan dos Moynnos]
- Xoán Fernández do Piñeiro [1496]: 27.
 ◆ crego de Santa María de Bóveda
 ◆ procurador dos confrades do Corpus Christi
 [Juan Fernandes do Pineyro / Pinneyro]
- Xoán Galego [1417-1419]: 8, 12.
 ❖ marido de María García: 12.
 [Johan Galego]

- Xoán García de Allariz [1395-1417]: 3, 6, 10.
◆ notario de Allariz: 3, 6
◆ notario do rei en Allariz e na Limia: 10
[Iohan...: 3; Johan Garçia: 6; Juan Garçia de Allariz: 10]
- Xoán González [1419]: 12, 13, 14, 15.
◆ zapateiro
✠ veciño de Allariz
[Johan Gonçalves]
- Xoán González da LAGEA [1404]: 5.
[Iohan Gonçalves da Lagea]
- Xoán Martínez [1473]: 22.
◆ zapateiro
✠ veciño de Allariz
[Johan Martines]
- Xoán Pérez [1353]: 1.
◆ zapateiro
[Johan Peres]
- Xoán Pérez [1353]: 2.
❖ fillo de Pedro Eanes da Zapateria de Allariz
❖ sobriño de Xoán Pérez Neto
[Johan Peres]
- Xoán Pérez [1417]: 9,10.
◆ crego
[Juan Peres]
- Xoán Pérez [1448]: 20.
◆ capelán de San Lourenzo de Siabal
[Juan Peres]
- Xoán Pérez Neto [RIP: 1353-1417]: 1, 2, 9.
❖ pai de Aldonza Peres e Martinno Peres: 1.
❖ tío de Rodrigo González: 9.
❖ tío de Xoán Pérez: 2.
[Johan Peres Neto]
- Xoán Pimentel, don [1486-1496]: 24, 25, 27.
[Juan: 24, 25, 27; Juan Pemyntel: 27]